

*Raport ewaluacji zewnętrznej
wstępnej wersji Produktu Finalnego
pt. „Model kompleksowego wsparcia osób 50+
prowadzącego do wywołania w nich gotowości do
założenia własnej firmy - preinkubacja przedsiębiorcza”*

Niniejszy Raport Ewaluacyjny przedstawia wyniki badania z ewaluacji zewnętrznej wstępnej wersji produktu finalnego opracowanego w ramach projektu innowacyjnego testującego pt. *„Dojrzała przedsiębiorczość - innowacyjny model preinkubacji przedsiębiorczej osób 50+”*. Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VI Rynek otwarty dla wszystkich, Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspierania aktywności zawodowej w regionie, Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy.

TEMAT INNOWACYJNY: „Działania służące wydłużeniu wieku aktywności zawodowej”

TYTUŁ PROJEKTU: *„Dojrzała przedsiębiorczość – innowacyjny model preinkubacji przedsiębiorczej osób 50+”*

NUMER UMOWY: POKL.06.01.01-22-188/11

REALIZATORZY PROJEKTU:

Lider:

Fundacja Gospodarcza

ul. Olimpijska 2; 81-538 Gdynia

tel. +48 58 622-20-52

sekretariat@fungo.com.pl

Partnerzy krajowi:

Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni

ul. Kołłątaja 8, 81-332 Gdynia

tel. +48 58 / 620 49 54 wew. 116

Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową

ul. Do Studzienki 63, 80-227 Gdańsk

tel.: +48 58 / 5244901

www.ibngr.pl

OKRES REALIZACJI PROJEKTU: od lutego 2012 r. do 31 lipca 2014

OKRES REALIZACJI BADANIA EWALUACYJNEGO: od czerwca 2012 r. 31 grudnia 2013

DATA OPRACOWANIA RAPORTU EWALUACYJNEGO: 21 grudnia 2013

WYKONAWCA EWALUACJI:

PrePost Consulting Alicja Zajączkowska

alicja@prepost.pl,

tel. 608 383 780,

www.prepost.pl

Spis treści

Wstęp	- 4 -
1 Kontekst badania.....	- 5 -
1.1. O Projekcie.....	- 5 -
1.2. O ewaluacji projektów innowacyjnych.....	- 7 -
2 Wnioski i rekomendacje	- 9 -
3 Metodologia badania.....	- 13 -
3.1. Zapewnienie jakości badania.....	- 13 -
3.2. Zakres przedmiotowy badania	- 15 -
3.3. Cele i kryteria ewaluacji.....	- 16 -
3.4. Pytania badawcze	- 18 -
3.5. Metody i techniki pozyskania danych, próby badawcze	- 19 -
4 Wyniki badania.....	- 21 -
4.1. Proces testowania	- 21 -
4.2. Profil uczestników Projektu	- 23 -
4.3. Ocena rzeczywistych efektów testowania.....	- 26 -
4.3. Model prowadzenia doradztwa	- 37 -
4.5. Model prowadzenia szkoleń	- 48 -
4.6 Ocena potencjału wdrożeniowego Produktu Finalnego	- 54 -
Spis rysunków, wykresów i tabel	- 57 -

Wstęp

Niniejszy Raport Ewaluacyjny przedstawia wyniki ewaluacji zewnętrznej testowania wstępnej wersji produktu finalnego pt. *„Model kompleksowego wsparcia osób 50+ prowadzącego do wywołania w nich gotowości do założenia własnej firmy - preinkubacja przedsiębiorcza”* testowanego przez Partnerstwo w okresie czerwiec 2012 - grudzień 2013.

Badanie wykonano w oparciu o założenia metodologiczne zawarte w Raporcie Metodologicznym oraz w dokumencie Strategii Wdrażania Projektu. Ewaluacja Produktu miała charakter ewaluacji on-going (ewaluacja bieżąca – towarzysząca) i prowadzona była w trakcie fazy testowania wstępnej wersji produktu finalnego.

Pierwsza część Raportu prezentuje kontekst badania opisując założenia projektu poddawane ewaluacji oraz specyfikę realizacji i ewaluacji projektów innowacyjnych.

W drugiej części Raportu przedstawione zostały wnioski i rekomendacje sformułowane na podstawie wyników przeprowadzonego badania ewaluacyjnego.

Trzeci rozdział dotyczy kwestii metodologicznych ewaluacji – prezentuje zastosowane podejście badawcze, zakres ewaluacji oraz przyjęte kryteria i metody badawcze.

Czwarty rozdział przedstawia wyniki badania ewaluacyjnego.

W załącznikach zamieszczono wzory ankiet ewaluacyjnych i formularzy, które Ewaluator wykorzystał do zebrania danych będących (po poddaniu ich analizie) podstawą formułowanych wniosków oraz rekomendacji.

1 Kontekst badania

1.1. O Projekcie

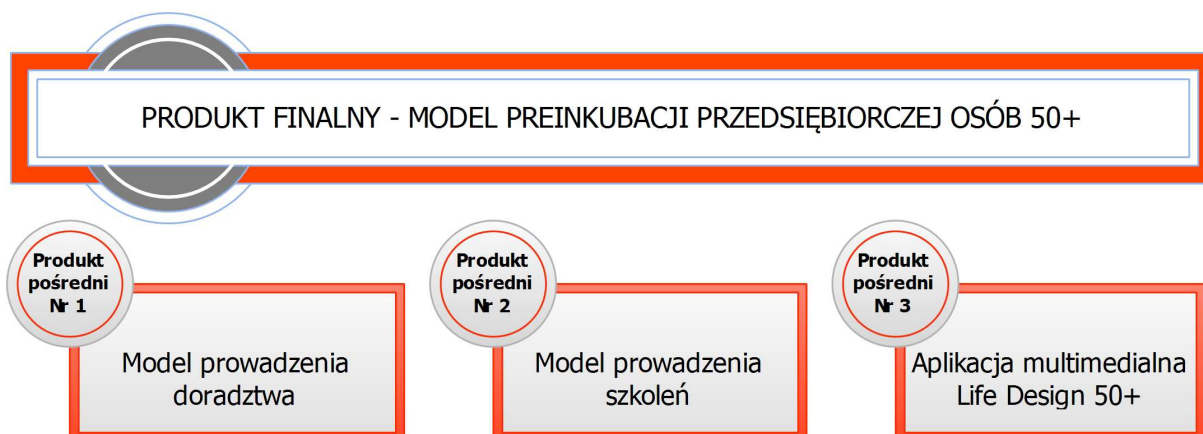
Projekt: „Dojrzała przedsiębiorczość – innowacyjny model preinkubacji przedsiębiorczej osób 50+” zakłada opracowanie i przetestowanie w Gdyni innowacyjnego modelu preinkubacji przedsiębiorczej osób 50+, pozostających bez zatrudnienia, mającego na celu aktywizację do zakładania własnej działalności gospodarczej.

Cele szczegółowe projektu to:

1. Diagnoza aktualnej sytuacji osób 50+ i wzrost wiedzy na temat oferty wsparcia tej grupy.
2. Zwiększenie efektywności doradców zawodowych poprzez wyposażenie ich w innowacyjne narzędzia pracy z osobami 50+.
3. Rozszerzenie oferty wsparcia osób 50+ przez opracowanie i udostępnienie innowacyjnego modelu preinkubacji przedsiębiorczej.
4. Kompleksowe przygotowanie poprzez wsparcie psychologiczne i merytoryczne 60 osób (29K, 31M) 50+ pozostających bez zatrudnienia do wejścia na rynek pracy przez podejmowanie działalności gospodarczej.
5. Zwiększenie aktywności zawodowej osób 50+.

Innowacyjność projektu polega na stworzeniu kompleksowego modelu wsparcia, ułatwiającego badanie kompetencji osób 50+ sprzyjających przedsiębiorczości, wyposażający osoby w wiedzę z zakresu przedsiębiorczości, pobudzający motywację do zakładania działalności gospodarczej lub poszukiwania pracy, a także pozwalający na dostosowanie kwalifikacji zawodowych odbiorców do aktualnych potrzeb rynku pracy. Produkt Finalny wypracowany i testowany w ramach Projektu to „**Model kompleksowego wsparcia osób 50+ prowadzącego do wywołania w nich gotowości do założenia własnej firmy - preinkubacja przedsiębiorcza**”. W skład produktu finalnego wchodzi 3 produkty pośrednie: Model prowadzenia doradztwa, Model prowadzenia szkoleń i Aplikacja multimedialna Life Design 50+.

Rysunek 1 Elementy Modelu

Źródło: Opracowanie własne

Użytkownicy Modelu:

- na etapie testowania – to 4 doradców zawodowych: 2 doradców z publicznej instytucji rynku pracy - Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni (Partner Projektu) oraz 2 doradców z niepublicznej instytucji rynku pracy - Fundacji Gospodarczej w Gdyni (Lider Projektu).
- w wymiarze upowszechnienia i włączenia – to doradcy zawodowi biorący udział w warsztatach upowszechniających dla pracowników publicznych i niepublicznych instytucji rynku pracy z woj. pomorskiego, konferencje dla 120 osób z instytucji rynku pracy. Planuje się przekazanie informacji o projekcie i jego wynikach do minimum 30 instytucji rynku pracy w woj. pomorskim
- w wymiarze docelowym – to doradcy zawodowi z 17 PUP-ów woj. pomorskiego, pracownicy z Centrum Informacji i Planowania Kariery Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku, doradcy zatrudnieni w 278 agencjach zatrudnienia w województwie, a także pracownicy organizacji działających na rzecz rynku pracy. Przy uzupełnieniu informacji o dane dotyczące innych województw, model ten może z powodzeniem być w całości wdrażany na innym terenie.

Przewiduje się, że po wprowadzeniu innowacji doradcy zawodowi, pracujący w powiatowych urzędach pracy oraz w innych instytucjach i organizacjach działających na rzecz rynku pracy w woj. pomorskim zostaną wyposażeni w nowoczesne i efektywne narzędzie wspomagające prowadzenie przez nich pracy z osobami 50+.

Odbiorcy Modelu to:

- na etapie testowania - 60 osób niepracujących 50+ z terenu woj. pomorskiego (22 M, 38 K), w tym co najmniej 3 osoby z terenów wiejskich.
- w wymiarze upowszechnienia i włączenia to niepracujące osoby 50+ zamieszkałe na terenie woj. pomorskiego. Informacje o prowadzonych działaniach będą przekazywane osobom bezrobotnym zarejestrowanym w PUP Gdynia - 1590 osób (stan na 31.07.2012 r.)
- w wymiarze docelowym - niepracujące osoby 50+ zamieszkałe na terenie woj. pomorskiego - 23,3 tys. osób (stanu na 31.07.2012 r.). Docelowo z narzędzia mogą korzystać osoby niepracujące po 50 r. ż. z terenu naszego kraju - 450,3 tys. osób (stan na 31.07.2012 r.).

Kluczowe działania realizowane w ramach testowania wstępnej wersji produktu to:

- Aplikacja multimedialna (weryfikacja, testowanie wstępne)
- Opieka techniczna nad stroną internetową projektu, usuwanie błędów, dodawanie i modyfikacja funkcjonalności
- Szkolenia dla doradców (aplikacja, specyfika osób 50+)
- Testowanie aplikacji przez doradców zaw. i osoby 50+
- Szkolenia dla osób 50+ (miękkie i z przedsiębiorczości)
- Indywidualne doradztwo dla osób 50+
- Szkolenia branżowe
- Robocze Spotkania Ekspertów
- Panele Ekspertów
- Indywidualne konsultacje z ekspertami
- Spotkanie podsumowujące testowanie produktu
- Przygotowanie finalnej wersji produktu.

1.2. O ewaluacji projektów innowacyjnych

Projekty innowacyjne poszukują **nowych, lepszych, efektywniejszych sposobów rozwiązywania problemów mieszczących się w obszarach wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego**. Odwołują się one do pojęcia „**Innowacja społeczna**”, które oznacza zmiany w zachowaniu poprzez wprowadzanie nowych wartości, pomysłów, projektów działania, które umożliwiają odmienne rozwiązywanie problemów społecznych oraz przynoszą pozytywne rezultaty w funkcjonowaniu jednostek i grup społecznych.

Innowacyjność projektu powinna się przejawiać, co najmniej w jednym z wymiarów:

- grupy docelowej, kiedy wsparcie ukierunkowane jest na grupę niekorzystającą wcześniej z pomocy;
- problemu, kiedy innowacja dotyczy problemu do tej pory niewystarczająco uwzględnianego w polityce państwa (przy czym może to być zarówno nowy, jak i znany problem, do rozwiązania którego brakuje narzędzi, lub problem znany, do rozwiązania którego stosowano dotąd narzędzia nieskuteczne);
- formy wsparcia, która wymaga wykorzystania nowych instrumentów przy rozwiązywaniu znanych, tradycyjnych problemów z możliwością adaptowania rozwiązań sprawdzonych w innych krajach, regionach lub kontekstach.

Produktem projektu innowacyjnego jest **model, narzędzie lub instrument**, umożliwiające nowe rozwiązanie problemów, nowe podejście do rozwiązania problemów, nowe metody postępowania, nowe formy i treści działania oraz nauczania. Wypracowany produkt projektu może być innowacyjny w skali europejskiej, krajowej, regionalnej lub lokalnej. W trakcie realizacji projektu innowacyjnego mamy do czynienia zarówno ze standardowymi produktami, które są efektem podejmowanych działań projektowych, ale także z wstępną wersją produktu/ów finalnych wraz z produktami pośrednimi oraz ostateczną wersją produktu/ów finalnych.

Realizacja projektu innowacyjnego przebiega w dwóch etapach:

1. etap przygotowania - który kończy się opracowaniem wstępnej wersji produktu finalnego oraz strategii wdrażania projektu;
2. etap wdrożenia, czyli testowanie - analiza rzeczywistych efektów oraz opracowanie produktu finalnego, walidacja produktu finalnego, upowszechnianie nowych rozwiązań oraz ich włączenie do głównego nurtu polityki i/lub praktyki.

Projekt innowacyjny włącza w proces wypracowania innowacyjnego rozwiązania członków grup docelowych – zarówno użytkowników, jak i odbiorców – zgodnie z zasadą empowerment. Stosowanie zasady empowerment jest obligatoryjne podczas realizacji projektów innowacyjnych¹. Empowerment zakłada zaangażowanie i demokratyczną partycypację osób (których problem dotyczy) w procesie dochodzenia do rozwiązania problemu.

Nie możemy zapominać, że wszystkie działania, które podejmujemy realizując projekt, mają komuś służyć, generować konkretne zmiany, a tych nie możemy w skuteczny sposób osiągnąć bez aktywności samych zainteresowanych.

- Krajowa Instytucja Wspomagająca

¹ Krajowa Instytucja Wspomagająca: Empowerment w projektach innowacyjnych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Ewaluacja służy doskonaleniu realizacji projektów finansowanych ze środków strukturalnych Unii Europejskiej. Obserwacja procesu i identyfikacja popełnianych błędów umożliwia uruchomienie prac nad ich eliminacją z dalszych działań. Podstawową cechą ewaluacji w ramach PO KL jest jej elastyczność i dopasowanie do potrzeb, co powinno przełożyć się na wykorzystanie rekomendacji w procesie podejmowania decyzji i udoskonalaniu realizowanych polityk publicznych.

Zgodnie z definicją przyjętą przez Unię Europejską, **ewaluacja** to: „*Osąd (ocena) wartości interwencji publicznej dokonany przy uwzględnieniu odpowiednich kryteriów (skuteczności, efektywności, użyteczności, trafności i trwałości) i standardów. Osąd dotyczy zwykle potrzeb, jakie muszą być zaspokojone w wyniku interwencji oraz osiągniętych efektów. Ewaluacja oparta jest na specjalnie w tym celu zebranych i zinterpretowanych informacjach za pomocą odpowiedniej metodologii*”⁴.

W projektach testujących innowacyjnych zalecane jest przeprowadzenie **ewaluacji projektu, jak i ewaluacji produktu**². Jak możemy przeczytać w zaleceniach Krajowej Instytucji Wspomagającej: „*Z punktu widzenia specyfiki projektów innowacyjnych testujących szczególne znaczenie ma ewaluacja produktu finalnego, prowadzona bezpośrednio po zakończeniu jego testowania*.”³ Ewaluacja zewnętrzna produktu innowacyjnego „*stanowi dla beneficjenta dodatkowe źródło wiedzy na temat produktu oraz oceny jego przydatności. Ewentualne uwagi, wnioski i rekomendacje mogą mu pomóc w dokonaniu ostatecznych poprawek przed walidacją*”⁴. Ewaluacji zewnętrznej poddawana jest wstępna wersja produktu finalnego.

Szczegółowe wytyczne dotyczące prowadzenia procesu ewaluacji, z których korzysta ewaluator projektu, zostały zawarte m.in. w:

- wytycznych Komisji Europejskiej, zawarte w dokumencie „New Programming Period 2007-2013. Indicative Guidelines on Evaluation Methods: Evaluation During the Programming Period [Working Paper No. 5],
- Rozporządzeniu Rady Unii Europejskiej nr 1083 z dnia 11 lipca 2006r.,
- wytycznych zawartych w Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia na lata 2007-2013,
- wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego nr 6, w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013, Warszawa 2007.

W trakcie opracowywania założeń ewaluacji wykorzystane zostały także instrukcje, zalecenia zawarte w niniejszych publikacjach:

- „Ewaluacja krok po kroku” – czyli zalecenia IZ w zakresie prowadzenia ewaluacji w ramach PO KL, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2011,
- „Miniprzewodnik po ewaluacji projektów innowacyjnych PO KL” Zalecenia Krajowej Instytucji Wspomagającej Warszawa 2012,
- „Jak skutecznie wdrażać projekty innowacyjne i ponadnarodowe”, Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku, Gdańsk 2011,
- „Przewodnik do autoewaluacji projektów realizowanych w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL”, Warszawa 2005.

² Miniprzewodnik po ewaluacji projektów innowacyjnych PO KL, Zalecenia Krajowej Instytucji Wspomagającej, Warszawa 2012.

³ Tamże, s. 5.

⁴ Tamże, s. 9.

2 Wnioski i rekomendacje

Analiza zebranego w ramach badania ewaluacyjnego materiału o charakterze jakościowym i ilościowym pozwoliła odpowiedzieć na pytania badawcze oraz umożliwiła sformułowanie kluczowych wniosków:

1. Realizatorzy Projektu zgodnie z planem zawartym w Strategii Wdrażania Projektu oraz aktualnym Wnioskiem o dofinansowanie skutecznie przetestowali wstępną wersję produktu finalnego pt. „*Model kompleksowego wsparcia osób 50+ prowadzącego do wywołania w nich gotowości do założenia własnej firmy - preinkubacja przedsiębiorcza*”.
3. Badania przeprowadzone w ramach ewaluacji pozwalają stwierdzić, iż realizacja zadań merytorycznych Projektu związanych z przeprowadzeniem procesu testowania przebiegła prawidłowo i bez zastrzeżeń. Wszystkie zaplanowane zadania i kluczowe etapy dotyczące testowania Projektu zostały przeprowadzone zgodnie z aktualnym wnioskiem projektowym.
2. Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości i uchybień, które mogłyby mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych działań i etapów Projektu. Należy uznać, że Realizatorom udało się osiągnąć założone w Strategii Wdrażania Projektu cele szczegółowe odnoszące się do etapu testowania wstępnej wersji produktu finalnego, w tym wskaźnik liczby osób, które dzięki udziałowi w projekcie podniosły swoją wiedzę, rozwinęły umiejętności w zakresie podejmowania działalności gosp. i aktywizacji na rynku pracy.
3. Zaplanowany zakres zadań pozwolił na realizację projektu zgodnie ze zaktualizowanym harmonogramem. Projekt nie ma istotnych opóźnień. Z uwagi na fakt, iż na przejście przez całą ścieżkę preinkubacji zdecydowała się większa liczba uczestników niż pierwotnie planowano (z 50 do 60 osób) przewiduje się przesunięcie terminu zakończenia fazy testowania do końca stycznia 2014 roku, co pozwoli większej liczbie osób uczestniczyć w szkoleniach branżowych.
4. Skierowanie nowatorskich działań w projekcie na osoby niepracujące 50+, zachęających do aktywności na rynku pracy, zwłaszcza w kierunku własnej działalności gospodarczej stanowi o wysokim poziomie innowacyjności projektu.
5. Doświadczenia ewaluatorów pokazują, iż nieodzownym warunkiem stworzenia dobrych jakościowo i zarazem unikatowych produktów finalnych jest: posiadanie wiedzy i doświadczeń w danej dziedzinie; baczne przyglądanie się i analizowanie zastanej rzeczywistości; postawa przejawiająca się z jednej strony odwagą podważania status quo, a z drugiej chęcią poszukiwania nowych rozwiązań; eksperymentowanie powiązane z otwartością na informację zwrotną o uzyskanych efektach oraz sieciowanie (poszukiwanie inspiracji, doświadczeń, rozwiązań w różnych miejscach, źródłach). Realizatorzy projektu w wysokim stopniu spełnili wszystkie wymienione kryteria, dzięki temu powstała bardzo dobra podstawa dla opracowania i testowania produktu finalnego, a w wyniku tego, wysokiej jakości produkt finalny.
6. Duże znaczenie dla jakości produktu miał kapitał merytoryczny - instytucjonalny i kadrowy - wniesiony przez Lidera i Partnerów projektu. Partnerstwo zadbało o wysoką jakość nakładów (kompetentna kadra ekspercka, adekwatna do potrzeb wiedza i know how), które zostały wprowadzone do Projektu. Należy podkreślić, iż Realizatorzy przygotowując produkty czerpali wiedzę, inspiracje, dobre praktyki z różnych źródeł – posilkowali się doświadczeniami partnerów oraz zewnętrznych ekspertów krajowych. Przeprowadzili duże badania diagnostyczne, aby zrewidować swój obraz stanu rzeczy w zakresie aktywności osób 50+ na rynku pracy, zwłaszcza w obszarze biznesu.

7. Dużym utrudnieniem w uruchomieniu właściwej fazy testowania wstępnej wersji Produktu Finalnego było dotarcie i zrekrutowanie odbiorców testowania. Jednym z powodów takiej sytuacji było skumulowanie rekrutacji do dużej liczby projektów dla osób niepracujących 50+ w woj. pomorskim. Osoby zainteresowane szkoleniami zawodowymi zapisywały się do projektów, których główną formą wsparcia były szkolenia, a osoby zdecydowane na prowadzenie firm chętnie korzystały z projektów, w których główną formą wsparcia były dotacje. Partnerstwo musiało podjąć szereg działań informacyjno-upowszechniających, aby przezwyciężyć ten problem. Przeprowadzono 28 spotkań informacyjno-rekrutacyjnych, w których wzięło udział 312 osób niepracujących 50+. Zorganizowano 7 edycji autorskich warsztatów dla osób 50+, na którym również zachęcano do wzięcia udziału w projekcie. Ogółem w spotkaniach wzięły udział 553 osoby 50+. Ostatecznie do PUP wpłynęło 77 formularzy rekrutacyjnych, a spośród nich do projektu przystąpiły 63 osoby (40K, 23M).
 8. Realizatorzy byli otwarci na informacje zwrotne od użytkowników i odbiorców – w wysokim stopniu w trakcie testowania stosowano zasadę empowermentu, czyli zaangażowania grup docelowych w tworzenie i testowanie produktu. Przeprowadzono wszechstronne badania jakościowe, debatę roboczą, konsultacje z potencjalnymi użytkownikami oraz panele eksperckie z udziałem odbiorców testowania, dzięki którym udało się pozyskać cenne informacje od kluczowych adresatów innowacji.
 9. Odbiorcy testowania są zadowoleni z zastosowanych form wsparcia, którymi zostali objęci. Wyniki badania potwierdzają, że w opinii uczestników działania projektowe były potrzebne i pożyteczne. Wysoko w badaniach ankietowych i wywiadach indywidualnych oceniają rzeczywiste efekty testowania – korzyści, jakie identyfikują dzięki udziałowi w projekcie są różnorodne i odnoszą się zarówno do kwestii nabycia wiedzy, umiejętności jak i zmiany postaw wobec dalszej aktywności zawodowej. Poprzez udział w działaniach projektowych uczestnicy nabyli wiedzę i umiejętności potrzebne do sprawniejszego poruszania się na rynku pracy, a kilkoro z nich uruchomiło własną działalność gospodarczą.
 10. Odbiorcy testowania na zakończenie udziału w projekcie wskazywali, iż miał on wpływ na zmianę ich świadomości w odniesieniu do dwóch typów zagadnień – pierwszy obszar dotyczył pozytywnych zmian w opiniach o własnych predyspozycjach i możliwościach, a drugi dotyczył zwiększenia gotowości do podejmowania działalności gospodarczej. Jako rzeczywisty efekt udziału w projekcie daje się zauważyć zmianę postawy większości uczestników wobec działalności gospodarczej oraz większą pewność siebie i entuzjazm. Wyniki porównawcze opinii odbiorców przed rozpoczęciem udziału w projekcie i po zakończeniu testowania wskazują, iż dzięki udziałowi w projekcie niepracujące osoby 50+ kluczowe zmiany identyfikują w podwyższeniu swoich kompetencji, zwiększeniu wiedzy z zakresu przedsiębiorczości oraz umiejętności planowania własnych działań rozwojowych.
 11. Ogólne oceny odbiorców ze spotkań w ramach doradztwa zawodowego są bardzo pozytywne. Uczestnicy docenili profesjonalizm doradców zawodowych. Podkreślali dobrą atmosferę spotkań, nastawienie na klienta, gotowość do podążania za problemami klientów. Użytecznym i nowatorskim elementem doradztwa zawodowego jest narzędzie Aplikacja Life Design 50+, które zostało bardzo pozytywnie ocenione przez doradców zawodowych, jako element ułatwiający im pracę.
- **Rekomendacja:** Sugeruje się modyfikację Modelu prowadzenia doradztwa poprzez wydłużenie tego procesu zarówno pod kątem liczby spotkań z 3 do 4 i czasu trwania doradztwa zawodowego zgodnie z etapami zaprezentowanymi na rysunku 11 niniejszego raportu. Do Modelu powinno być także wprowadzone dodatkowe spotkanie wprowadzające, w ramach, którego omówiono by i wyjaśniono wszelkie kwestie związane z udziałem klienta w projekcie oraz zbadano poziom umiejętności obsługi komputera i nowych technologii.

12. Jak pokazało testowanie dużo osób 50+ miało problem z obsługą komputera i poruszaniem się w Internecie, co było przyczyną trudności w testowaniu Aplikacji Life Design 50+. Wprowadzenie aplikacji multimedialnej do procesu doradztwa obciąża i motywuje uczestników do pracy z komputerem. Jest to wartością szczególnie dla tych osób, które starały się unikać tego narzędzia, czy wręcz odczuwały opór przed korzystaniem z nowych technologii. Wiele osób dzięki udziałowi w projekcie uświadomiło sobie, że praca z komputerem jest w obecnych czasach czymś koniecznym i mogącym ułatwić pracę.
 - **Rekomendacje:** Aby przezwyciężyć trudności wynikające z niskich kompetencji w obsłudze komputera wśród niektórych odbiorców należy wprowadzić do Modelu dodatkowe wsparcie szkoleniowo-doradcze z tego obszaru oferowane na początkowym etapie udziału dla części osób, u których zdiagnozowano braki w tym zakresie.
13. Doradztwo indywidualne zostało bardzo wysoko ocenione przez odbiorców. W opinii większości czas poświęcony na usługę był odpowiedni. Doradcy byli merytorycznie przygotowani do spotkań i otwarci na potrzeby i pytania odbiorców. Doradztwo indywidualne dostarczyło im wsparcia w planowaniu dalszej ścieżki zawodowej i miało wpływ na wzmocnienie kompetencji zawodowych i zwiększenie mojej aktywności zawodowej.
14. Szkolenia zostały ocenione bardzo pozytywnie zarówno w kontekście jakości jak i przydatności – korzyści jakie identyfikują odbiorcy. Średnie oceny jakości szkoleń zarówno twardych jak i miękkich kształtują się powyżej oceny 4,5 (w skali 1 do 5), co potwierdza dużą skuteczność procesu testowania usług szkoleniowych przewidzianych w Modelu. Odbiorcy są bardzo zadowoleni z udziału w szkoleniach. Szkolenia było bardzo dobrze przygotowane od strony organizacyjnej. Odbiorcy wysoko oceniają otrzymane materiały szkoleniowe pod kątem ich czytelności, zrozumiałości przekazywanej treści oraz przydatności i użyteczności. Uczestnicy w wywiadach potwierdzali, że wracają do materiałów, używają również nowopoznanego słownictwa z obszaru rozwoju osobistego. Odbiorcy są zadowoleni ze sposobu prowadzenia szkoleń przez trenerów. Potwierdzają nabycie nowej wiedzy i umiejętności, które to będą wykorzystywać w praktyce.
15. Umieszczenie szkoleń miękkich w Modelu (przed szkoleniami twardymi) jest właściwe i pozwala na większą otwartość, która procentuje w efektywniejszym uczestnictwie i nauce w trakcie kolejnych, twardych szkoleń. Odbiorcy testowania wskazywali, że szkolenia miękkie były istotną wartością w budowaniu poczucia własnej wartości i pewności siebie, pozwoliły na uporządkowanie własnych spraw i pomysłów (umożliwiły lepszy wgląd w siebie).
 - **Rekomendacja:** Program szkoleń twardych wymaga modyfikacji pod kątem ewentualnego rozszerzenia o dodatkowe zagadnienia tematyczne dotyczące finansowych instrumentów wsparcia działalności gospodarczej oraz zagadnień związanych z ekonomią społeczną i spółdzielniami socjalnymi. Należałoby także zwiększyć czas szkoleniowo-doradczy na zagadnienia dotyczące opracowania biznes planów.
16. Produkt finalny cechuje się wysokim potencjałem wdrożeniowym, na który składają się między innymi takie aspekty jak: efektywność, innowacyjność, przydatność dla odbiorców i użytkowników poszczególnych modułów doradztwa i szkoleń w oparciu o Aplikację Life Design 50+, ich poziom skomplikowania i możliwość ich zaadaptowania przez innych.
17. Wdrożenie Modelu do codziennej pracy pracowników PSZ, doradców zawodowych w PUP w regionie Pomorza i w kraju oraz doradców z niepublicznych służb zatrudnienia wydaje się być realne, a Model można implementować jako całość lub tylko wybrane produkty pośrednie. Proponowane podejście

wyduje się być atrakcyjną alternatywą wobec stosowanych dotąd metod prowadzenia doradztwa zawodowego w PUP w kontekście motywowania do uruchomienia własnej działalności gospodarczej osób niepracujących 50+.

18. Ocena efektywności finansowej Modelu z szerokiej perspektywy kosztów zaniechania jest bardzo wysoka i Model ten powinien być zastosowany w praktyce przez publiczne i niepubliczne instytucje rynku pracy.
19. Wstępna wersja produktu finalnego jest łatwo i powszechnie dostępna poprzez stronę internetową <http://www.dojrzałaprzedsiebiorczosc.pl/>. Strona WWW jest dedykowana zarówno osobom 50+ zainteresowanym założeniem własnej działalności, jak i doradcom zawodowym i trenerom, którzy wspierają osoby 50+. Strona przygotowana w sposób czytelny i przejrzysty. Odnalezienie poszukiwanych treści nie nastręcza żadnych trudności. Cenna jest również możliwość zapoznania się z bazą wiedzy, poradnikami i przykładowymi dokumentami oraz różnymi linkami dotyczącymi działalności gospodarczej.

3 Metodologia badania

3.1. Zapewnienie jakości badania

Podczas ewaluacji zespół badawczy przestrzegał standardów ewaluacji opracowanych przez Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne⁵. Szczególna uwaga została zwrócona na zapewnienie:

- wysokiej jakości ewaluacji, m.in. poprzez zachowanie należytej staranności w prowadzeniu badań, w zbieraniu i analizowaniu danych oraz wnioskowaniu;
- trafności i rzetelności badania, m.in. poprzez rzetelne i skrupulatne przedstawienie wyników badań bez względu na stopień ich skomplikowania oraz skonstruowanie narzędzi badawczych adekwatnie do celów badania i przyjętej metodologii;
- partycypacyjności i jakości współpracy w procesie ewaluacji, m.in. przez ścisłą współpracę z Zamawiającym, informowaniu go o przebiegu ewaluacji oraz bieżącą konsultację kwestii, które nie zostały uregulowane w ofercie lub umowie;
- odpowiedniej relacji Ewaluator – Badani, m.in. poprzez zastosowanie zasady poufności i anonimowości, zachowanie neutralności i obiektywizm wobec badanych, zapewnienie wszystkim badanym odpowiednio do potrzeb, możliwości wypowiedzenia się.

Rysunek 2. Standardy ewaluacji

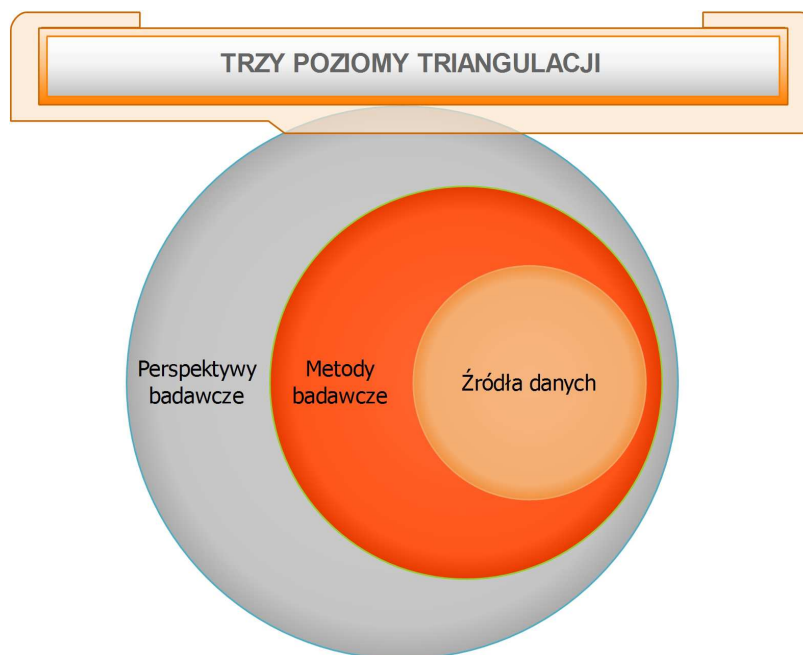
Źródło: Opracowanie własne

⁵ Standardy ewaluacji, Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne, Warszawa 2008.

Rzetelność i wiarygodność uzyskanych wyników badań zapewniła triangulacja, zakładająca weryfikowanie zbieranych informacji na kilku poziomach. W niniejszej ewaluacji można wyróżnić trzy poziomy triangulacji, związane z:

1. różnymi źródłami informacji,
2. różnymi metodami badawczymi,
4. różnymi perspektywami badawczymi.

Rysunek 3. Trzy poziomy triangulacji

Źródło: Opracowanie własne

Pierwszy typ triangulacji dotyczy pozyskiwania danych od różnych osób, generalnie – z różnych źródeł. Pozwala to na uzyskiwanie danych od różnych grup osób związanych z ewaluowanym przedsięwzięciem – tak, aby uchwycić odmienne perspektywy patrzenia na badane kwestie. Inaczej realizacja projektu może być postrzegana przez beneficjentów ostatecznych, inaczej przez osoby zarządzające projektem, a jeszcze inaczej przez ekspertów/tki.

Drugi rodzaj triangulacji dotyczy stosowania różnych metod zbierania danych, ponieważ sama metoda często wpływa na dane. Dlatego w ramach badania planuje się połączenie jakościowych i ilościowych technik badawczych. Badanie będzie prowadzone w oparciu o podejście mix-mode, zakładające wykorzystanie zarówno ilościowych, jak i jakościowych metod badawczych.

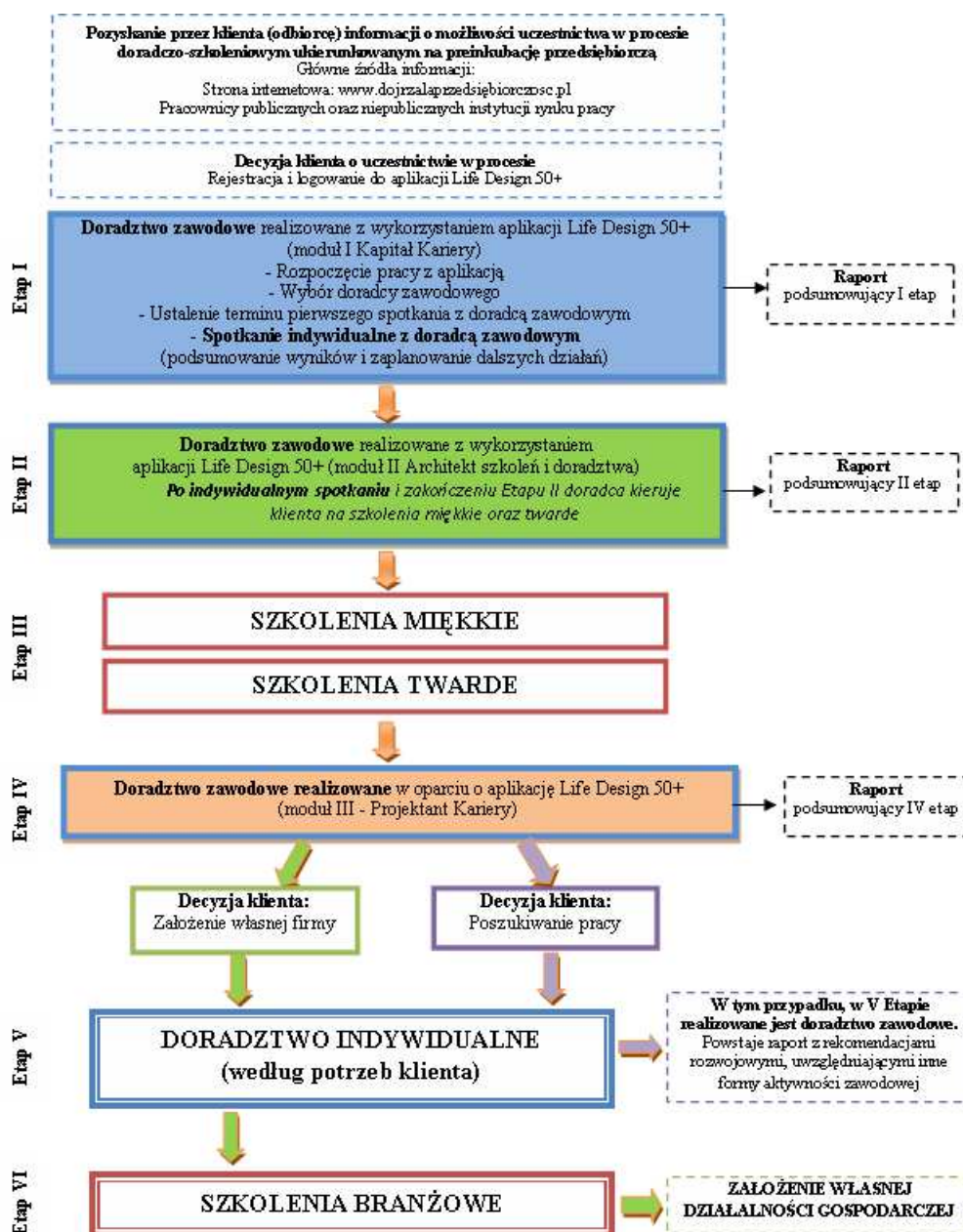
Triangulacja perspektyw badawczych oznacza, iż badanie zostanie przeprowadzone przez zespół badaczy, który łączy doświadczenia każdego z nich. Pozwoli to na uzyskanie bogatszego i bardziej wiarygodnego obrazu badanego przedmiotu.

3.2. Zakres przedmiotowy badania

Przedmiotem ewaluacji były działania i ich efekty podejmowane w trakcie etapu testowania wstępnej wersji produktu finalnego pt. „Model kompleksowego wsparcia osób 50+ prowadzącego do wywołania w nich gotowości do założenia własnej firmy - preinkubacja przedsiębiorcza”.

Badanie obejmowało ocenę procesu testowania i analizę efektów testowania w odniesieniu do 3 produktów pośrednich wstępnej wersji produktu finalnego, czyli Model prowadzenia doradztwa, Model prowadzenia szkoleń i Aplikacja multimedialna Life Design 50+ (rysunek 4).

Rysunek 4 Model prowadzenia doradztwa i szkoleń z wykorzystaniem aplikacji Life Design 50+

3.3. Cele i kryteria ewaluacji

Zadaniem ewaluacji zewnętrznej jest analiza i ocena rzeczywistych efektów testowania Modelu w odniesieniu do grup docelowych, ocena potencjału wdrożeniowego Modelu oraz wypracowanie rekomendacji dotyczących testowanej wstępnej wersji Produktu Finalnego.

W odniesieniu do niniejszego etapu ewaluacji produktu zastosowano trzy poniższe kryteria:

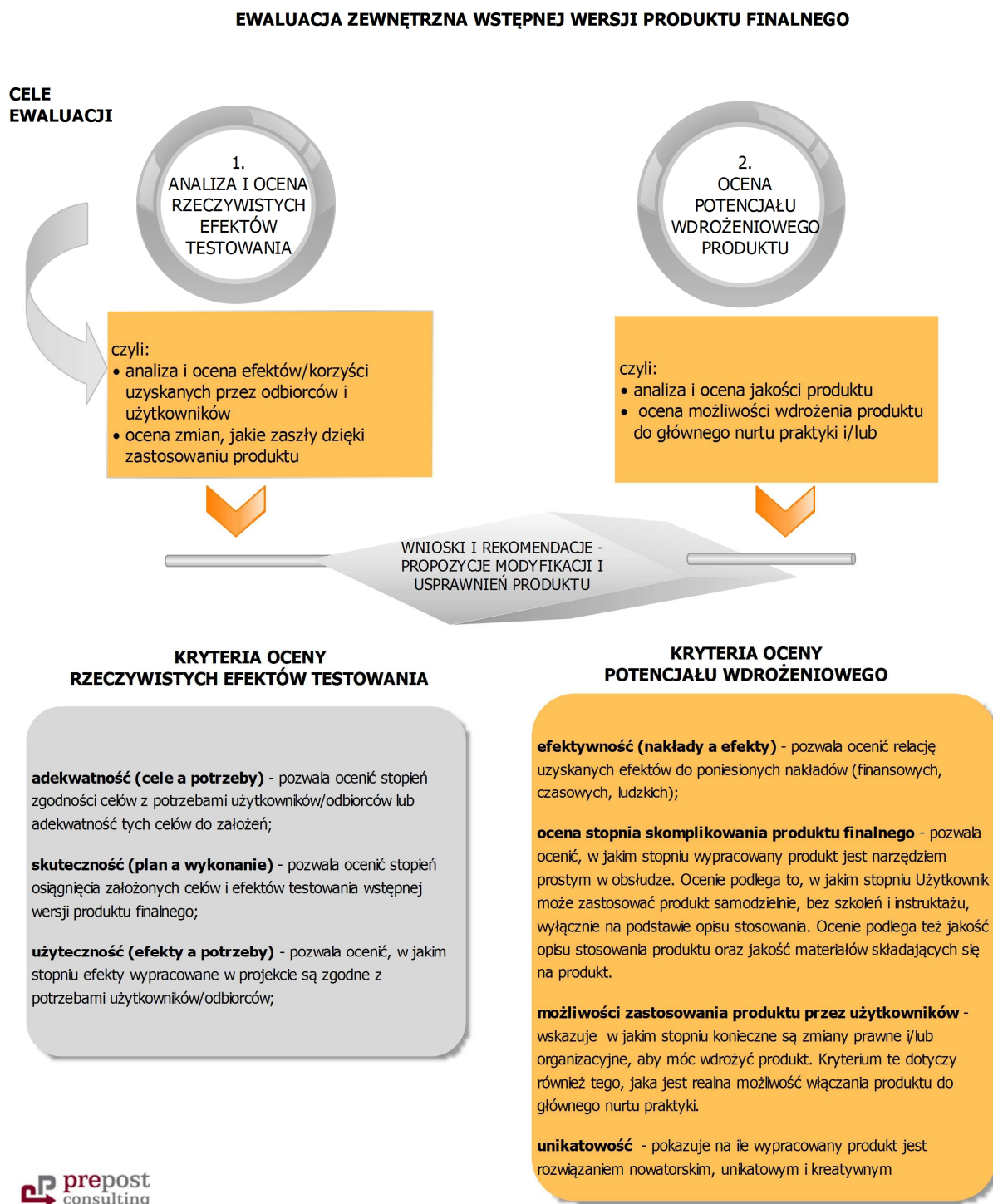
- **adekwatność** (cele a potrzeby) – odpowiada na pytanie, czy produkt finalny odpowiada realnym potrzebom;
- **skuteczność** (plan a wykonanie) – pozwala określić, czy produkt finalny jest skuteczny, czy jego stosowanie przynosi zakładane wyniki;
- **użyteczność** (efekty a potrzeby) – pozwala ocenić, czy produkt finalny odpowiada potrzebom odbiorców i użytkowników.

Na potrzeby ewaluacji końcowej wstępnej wersji produktu finalnego zastosowane zostaną dodatkowe kryteria oceny, które są podstawą w projektach innowacyjnych testujących do przeprowadzenia procesu walidacji ostatecznej wersji produktu finalnego⁶ (Rysunek 5):

- **efektywność** – rozumiane jako ocena kosztów wprowadzenia rozwiązania (stosunek nakładów do rezultatów). Kryterium dotyczy szacunkowych kosztów związanych z wprowadzeniem do praktyki proponowanych rozwiązań oraz z ich stosowaniem w stosunku do zakładanych efektów stosowania produktu. Im koszty są wyższe, tym niższa jest ocena. Pozwala określić, czy produkt finalny przynosi zakładane efekty przy zakładanych kosztach, czy koszty te nie mogłyby być niższe, dając porównywalne efekty.
- **stopień skomplikowania produktu** – rozumiane jako łatwość zastosowania wypracowanych narzędzi. Ocenie będzie podlegać, w jakim stopniu użytkownik może zastosować produkt samodzielnie, bez szkoleń i instruktażu, wyłącznie na podstawie opisu stosowania. Ocenie podlega też jakość opisu stosowania produktu oraz jakość materiałów składających się na produkt.
- **możliwości zastosowania przez użytkowników** - ocenie podlegają skala zmian prawnych i/lub organizacyjnych niezbędnych do wdrożenia produktu oraz możliwości włączania do głównego nurtu polityki.
- **innowacyjność produktu** – odpowiada na pytanie, czy opracowany produkt finalny jest unikatowy, innowacyjny w skali lokalnej, krajowej.

⁶ Miniprzewodnik po ewaluacji projektów innowacyjnych PO KL. Zalecenia Krajowej Instytucji Wspomagającej, Warszawa 2012.

Rysunek 5. Cele i kryteria ewaluacji zewnętrznej

Źródło: Opracowanie własne

3.4. Pytania badawcze

Pytania badawcze, na jakie poszukiwano odpowiedzi podczas niniejszego badania ewaluacyjnego, koncentrowały się wokół poniższych 3 kluczowych zagadnień:

1. Czy i w jakim zakresie przyjęty system wsparcia w ramach testowanego *Modelu* jest skuteczny i użyteczny dla odbiorców i użytkowników?

- W jakim stopniu realizatorom udało się skutecznie przeprowadzić zaplanowane działania w fazie testowania i osiągnąć zakładane cele i efekty testowania?
- Jakie rzeczywiste korzyści z udziału w testowaniu identyfikują odbiorcy i użytkownicy fazy testowania?
- Czy, a jeśli tak, to w jakim zakresie, udział w usługach testowanego *Modelu* ma wpływ na zwiększenie postaw przedsiębiorczych, gotowości do założenia działalności gospodarczej oraz atrakcyjności zawodowej pracowników 50+ na rynku pracy?
- Czy, a jeśli tak, to w jakim stopniu, produkt pośredni - Aplikacja Life Design 50+ – może mieć wpływ na zwiększenie skuteczności usług doradztwa zawodowego?
- W jakim zakresie testowany *Model* może mieć wpływ na rozwiązywanie problemów (społecznych, zawodowych) grup docelowych?
- W jakim stopniu oferta usług w ramach *Modelu* była adekwatna do potrzeb i oczekiwań użytkowników i odbiorców?
- Do których grup osób – odbiorców w wymiarze docelowym *Model* jest najlepiej dostosowany/skierowany? (np. ze względu na kryteria: płeć, wiek, wykształcenie, status na rynku pracy, branża zawodowa, staż pracy, długość pozostawania bez pracy, itp.).
- Jakie elementy wsparcia okazały się najbardziej przydatne/użyteczne, a które najmniej przydatne/użyteczne?

2. Jaki jest potencjał wdrożeniowy testowanego *Modelu*, czyli możliwości wdrożenia do głównego nurtu polityki (stopień skomplikowania, skala wymaganych zmian prawnych i organizacyjnych, efektywność)?

- Czy proponowane podejście okazało się atrakcyjną alternatywą dla metod stosowanych wcześniej, czy jest bardziej skuteczne, tańsze, bardziej efektywne?
- Czy testowany *Model* jest podatny na powielanie i/lub adaptowanie przez inne podmioty, w innych warunkach?
- Czy wdrożenie produktu finalnego wymaga wiele czasu, pracy, nakładów finansowych, skomplikowanych procedur?
- Na ile jest to nowe, unikalne, kreatywne rozwiązanie, na które jest zapotrzebowanie wśród odbiorców i użytkowników?
- Czy jest realne zapotrzebowanie ze strony użytkowników i odbiorców na dany rodzaj produktu?

- f) Jakie są szanse na to, że użytkownicy zechcą i będą w stanie używać produkt finalny?
- g) Czy jest prawdopodobne funkcjonowanie produktu po zakończeniu finansowania projektu?

3. Jakie doświadczenia z testowania wstępnej wersji produktu finalnego powinny być uwzględnione przy opracowaniu ostatecznej wersji produktu finalnego?

- a) Jakie elementy zrealizowanych usług w ramach 3 produktów pośrednich miały wpływ na ocenę pozytywną/ negatywną testowanego *Modelu*?
- b) Jakie czynniki utrudniały testowanie produktu *Modelu*? Czy czegoś zabrakło w założeniach testowanego *Modelu* np. odnośnie procedur, przebiegu procesu, nakładów, zasobów, narzędzi?
- c) Czy istnieje potrzeba wprowadzenia zmian w opisie *Modelu*? Jakich? Dlaczego?
- d) Co się sprawdziło w zaplanowanej metodologii testowania *Modelu*, a co należy zmodyfikować ze względu na specyficzną grupę uczestników lub inne czynniki? Czy coś należałoby zmienić, udoskonalić w założeniach do poszczególnych produktów pośrednich?

3.5. Metody i techniki pozyskania danych, próby badawcze

W badaniu ewaluacyjnym zastosowano następujące metody badawcze:

1. Zogniskowane wywiady grupowe (FGI)
2. Indywidualne wywiady pogłębione (IDI)
3. Ankiety papierowe (PAPI)
4. Analiza desk research dokumentacji projektowej

Tabela 1. Metody badania i próby badawcze

LP.	PODMIOTY BADANIA	CELE BADANIA	METODY
1	Użytkownicy testowania: doradcy zawodowi, trenerzy, eksperci	Ocena jakości produktu pośredniego - Aplikacji Life Design 50+ pod kątem funkcjonalności, potencjału wdrożeniowego.	Ankieta papierowa wypełniana na zakończenie udziału w szkoleniu wstępnym w zakresie korzystania z aplikacji dla doradców zawodowych PUP i FG.
		Ocena procesu testowania <i>Modelu</i> w odniesieniu do 3 produktów pośrednich. Bariery w testowaniu. Usprawnienia.	Karta Rekomendacji –wypełniane na bieżąco - wypełniane w trakcie testowania – omawiane co kwartał w trakcie 4 roboczych spotkań eksperckich.
		Ocena procesu testowania <i>Modelu</i> . Ocena adekwatności, użyteczności, skuteczności, efektywności i jakości <i>Modelu</i> . Rekomendacje do włączania produktu. Bariery w testowaniu. Usprawnienia. Ocena osiągnięcia celów i rzeczywistych efektów	IDI/FGI - Wywiady indywidualne i grupowe w trakcie roboczych spotkań eksperckich i spotkań fokusowych.

		testowania oraz potencjału wdrożeniowego Modelu.	
2	Koordynator projektu, Specjalista ds. produktu	Ocena procesu testowania Modelu. Ocena adekwatności, użyteczności, skuteczności, efektywności i jakości Modelu. Rekomendacje do włączania produktu. Bariery w testowaniu.	IDI – wywiady indywidualne pogłębione podsumowujące testowanie
3	Użytkownicy w wymiarze upowszechniania i włączania – przedstawiciele PSZ	Ocena działań upowszechniających oraz potencjału wdrożeniowego Modelu.	Ankieta ewaluacyjna wypełniana na zakończenie udziału w Panelu Upowszechniającym Produkt.
		Ocena konferencji pt. „Dobre Praktyki i Metody Skutecznej Aktywizacji Osób Dojrzałych w Województwie Pomorskim”	PAPI - ankieta ewaluacyjna wypełniana na zakończenie udziału w konferencji.
4	Odbiorcy testowania	Ocena doradztwa indywidualnego.	PAPI - ankieta przeprowadzona po skorzystaniu z usług.
		Ocena zadowolenia z uzyskanego wsparcia i efektów zmiany wiedzy, umiejętności i postaw w wyniku udziału w szkoleniu miękkim.	Ankieta na zakończenie udziału w szkoleniu miękkim (PAPI O2 – ankieta papierowa – Blok tematyczny „Mapa celów i marzeń” oraz PAPI O3 ankieta papierowa - Blok tematyczny „Rozwój osobisty”)
		Ocena zadowolenia z uzyskanego wsparcia i efektów zmiany wiedzy, umiejętności i postaw w wyniku udziału w szkoleniu twardym.	Ankieta na zakończenie udziału w szkoleniach twardych (PAPI O4 – ankieta papierowa - Blok tematyczny „Przedsiębiorczość” oraz PAPI O5 – ankieta papierowa - Blok tematyczny „Umiejętności sprzedażowe”)
		Ocena satysfakcji i zmian motywacji wyniku udziału w spotkaniu w przedsiębiorcami.	PAPI -ankieta na zakończenie udziału w spotkaniu z przedsiębiorcami.
		Ocena rzeczywistych efektów testowania Modelu w odniesieniu do 3 produktów pośrednich.	PAPI -ankieta papierowa oraz wywiady indywidualne i grupowe z odbiorcami testowania. Ankiety Pre i Post Testu – samoocena Odbiorców wypełniana przed rozpoczęciem udziału w Projekcie i na zakończenie testowania.
5.	Odbiorcy fazy upowszechniania	Ocena satysfakcji z udziału w panelu upowszechniającym.	PAPI - Ankieta ewaluacyjna na zakończenie udziału w panelu upowszechniającym.

4 Wyniki badania

4.1. Proces testowania

Proces testowania wstępnej wersji produktu finalnego składał się z dwóch etapów: obejmował fazę przygotowania w okresie od grudnia 2012 roku do maja 2013 roku oraz fazę właściwą testowania od lutego 2013 roku do stycznia 2014 roku.

Faza przygotowania przewidywała rekrutację użytkowników, rekrutację odbiorców, szkolenia dla doradców zawodowych przygotowujące do stosowania aplikacji internetowej oraz szkolenia dla doradców zawodowych, trenerów i doradców realizujących indywidualne doradztwo przygotowujące do pracy z osobami niepracującymi 50+.

W ramach działań rekrutacyjnych przeprowadzono 28 spotkań informacyjno-rekrutacyjnych (Gdańsk, Gdynia, Kartuzy, Malbork, Puck, Pruszcz Gdański, Starogard Gdański, Tczew) z udziałem 312 osób niepracujących 50+.

553

Tyle osób uczestniczyło w
działaniach rekrutacyjnych

Przeprowadzono także 7 edycji warsztatów: „Bądź aktywny-warsztat dla osób 50+” z udziałem 77 osób niepracujących, które prowadził specjalista ds. produktu. Pracownicy PUP przeprowadzili rozmowy indywidualne ze 164 osobami niepracującymi 50+.

Ogółem 553 osoby wzięły udział w spotkaniach rekrutacyjnych do projektu.

Na etapie testowania zaistniało ryzyko braku chętnych do uczestnictwa w testowaniu. Realizatorzy podjęli różnego rodzaju działania zaradcze, w tym:

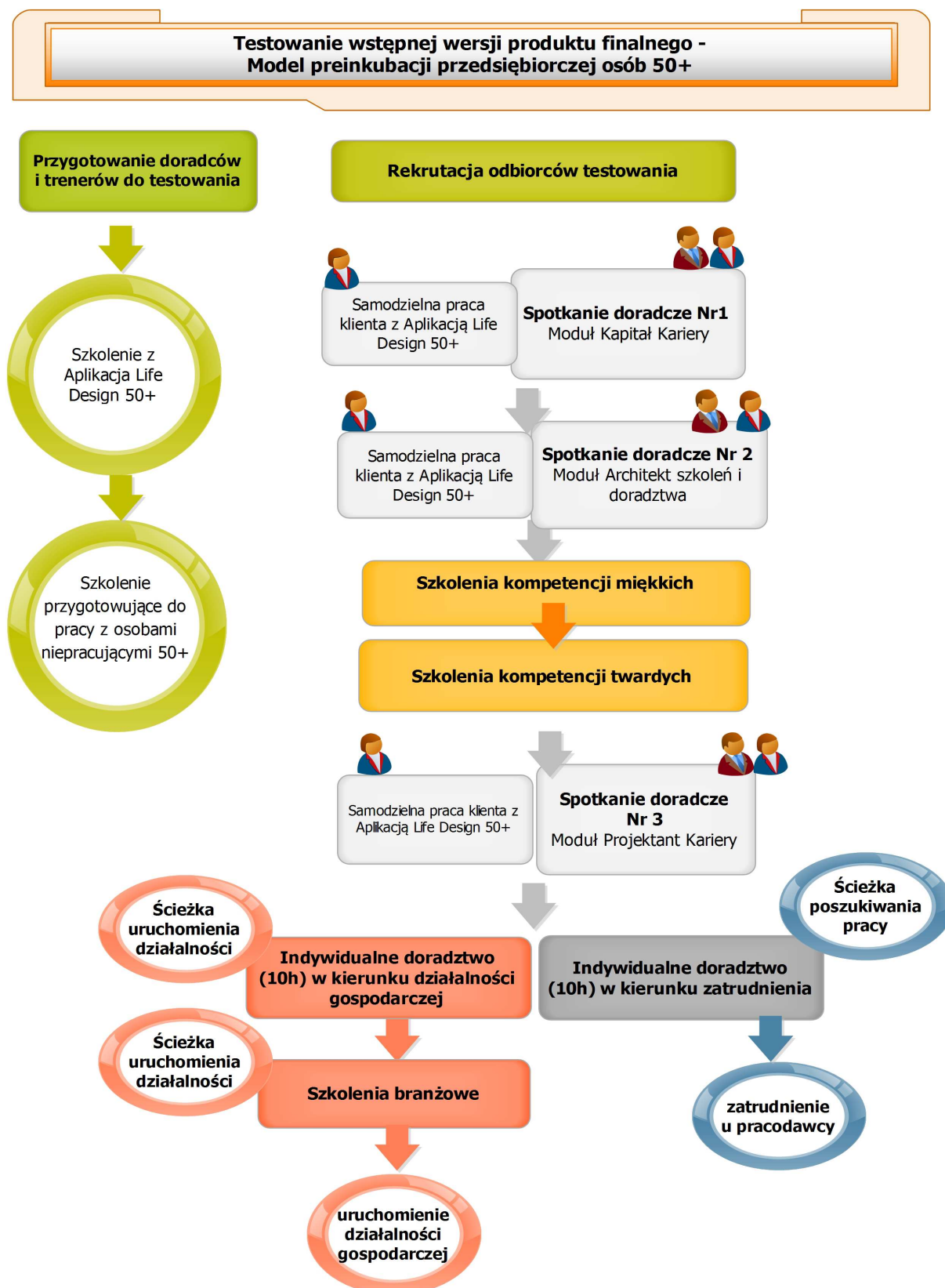
- zintensyfikowano działania informacyjno-promocyjne,
- zwiększono liczbę spotkań indywidualnych, na których osoby 50+ szczegółowo zapoznawano z modelem preinkubacji,
- realizowano autorskie warsztaty dla potencjalnych uczestników, na których zachęcano osoby do udziału w projekcie, informowano o korzyściach dla odbiorców,
- wydłużono o 2 miesiące okres rekrutacji uczestników do projektu,
- wydłużono terminy realizacji działań w ramach drugiej fazy testowania.

Podjęte działania pozwoliły na wyeliminowanie ryzyka i zagwarantowanie odpowiedniej liczby uczestników do projektu.

Faza właściwa testowania rozpoczęła się od lutego 2013 roku i trwała do grudnia 2013 roku. Partnerstwo zdecydowało o przedłużeniu tego elementu testowania do stycznia 2014 roku, tak aby większa liczba odbiorców mogła skorzystać ze szkoleń branżowych.

Rysunek 6 prezentuje ścieżkę testowania, jaką założono w Strategii Wdrażania Projektu.

Rysunek 6 Proces testowania Modelu doradztwa i szkoleń w oparciu o Aplikację Life Design 50+

Opracowanie własne na podstawie materiałów projektowych

4.2. Profil uczestników Projektu

W testowaniu wstępnej wersji produktu finalnego ostatecznie wzięły udział 63 osoby niepracujące 50+.

Statystyki związane z rekrutacją i udziałem w testowaniu odbiorców:

- ✓ 77 formularzy rekrutacyjnych zostało wypełnionych
- ✓ 2 osoby nie spełniały warunków udziału w projekcie
- ✓ 5 osób zrezygnowało przed podpisaniem umów
- ✓ 7 osób zrezygnowało przed rozpoczęciem wsparcia
- ✓ 63 osoby wzięły udział w wywiadach wstępnych
- ✓ 63 osoby podjęły aktywizację (40K, 23M)
- ✓ 1 osoba zrezygnowała po I sesji doradczej (choroba)

Skierowanie nowatorskich działań w projekcie na osoby niepracujące 50+, które są zachęcane i motywowane do aktywności na rynku pracy, zwłaszcza w kierunku własnej działalności gospodarczej stanowi o wysokim poziomie innowacyjności projektu.

Osoby dojrzałe w swej wcześniejszej pracy miały okazję poznać potrzeby klientów i dostawców swoich firm, znają procesy produkcyjne, ich mocne i słabsze strony. Jak wskazują badania programu Polska Przedsiębiorcza, mniej boją się biurokracji, mają też bogatsze zasoby finansowe umożliwiające uruchomienie firmy. Osoby dojrzałe wiekiem mają istotnie większą efektywną sieć społeczną – ich znajomi pracują lub pracowali w miejscach dających dostęp do istotnej wiedzy, mają możliwość podejmowania decyzji, czy wreszcie – co jest kluczowym czynnikiem sieci „znają ludzi, którzy znają ludzi”. Wbrew powszechnym opiniom, większy jest potencjał sprawności kreatywnej osób dojrzałych. Sprawność kreatywna jest bowiem kumulacją naturalnej kreatywności (która spada z wiekiem) i wiedzy, która rośnie z wiekiem. W efekcie tak rozumiana „sprawność kreatywna” może rosnąć przez całe życie. O ile młodzi ludzie tryskają pomysłami, to ogromna większość tych pomysłów nie wytrzymuje konfrontacji z rzeczywistością; a choć „rozkręcanie” wyobraźni u osób dojrzałych wymaga w warunkach istotnie więcej czasu i energii, to generowane przez nich idee mają zwykle znacznie lepsze przełożenie na realne działania.⁷

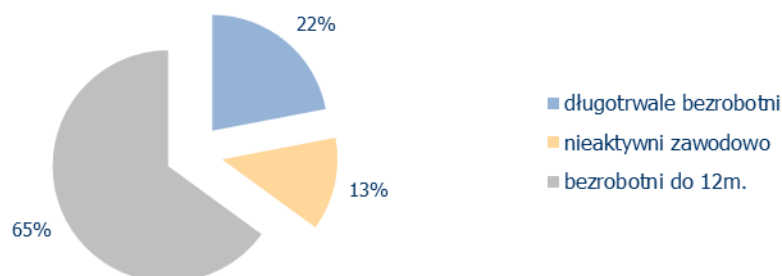
Wyniki badań przeprowadzonych w pierwszym etapie projektu wskazują, że w obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej w kraju najczęściej powodem rozważania możliwości założenia firmy są czynniki zewnętrzne, niezależne od osób 50+ (ich trudna sytuacja na rynku pracy). Opierając się na wynikach tych badań można uznać, że zdecydowana większość osób 50+, które będą myśleć o założeniu własnej firmy, będzie do takiego myślenia „zmuszona” przez trudną sytuację na rynku pracy. Natomiast największą barierą w założeniu firmy, w opinii respondentów badania, są przede wszystkim czynniki wewnętrzne, w tym brak wiary we własne możliwości. W ramach ewaluacji testowania ponownie weryfikowano postawy osób 50+ niepracujących wobec gotowości do podjęcia samozatrudnienia oraz analizowano wyniki badań pod kątem barier i czynników motywujących do podejmowania postaw przedsiębiorczych i aktywizacji zawodowej.

⁷ Jak wspierać innowacyjność? Doświadczenia i Przyszłość dr Paweł J. Dąbrowski

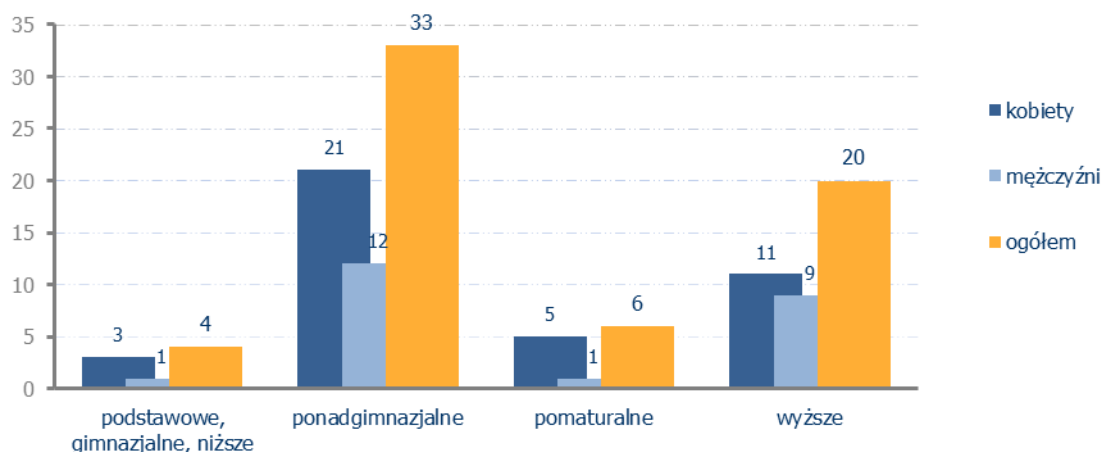
http://defs.pomorskie.eu/res/pokl/Systemowki/Priorytet_VIII/Projekt_8_1_2/SIR/pst_1_04.pdf

Odbiorcy testowania to osoby 50+ niepracujące, z czego 65% to osoby bezrobotne do 12 miesięcy, 22% to osoby długotrwale bezrobotne, a 13% to osoby nieaktywne zawodowo (wykres 1). Najwięcej odbiorców posiada wykształcenie ponadgimnazjalne i wyższe (wykres 2).

Wykres 1 Struktura odbiorców testowania – status na rynku pracy

Wykres 2 Wykształcenie odbiorców testowania

Na etapie testowania zaistniało ryzyko związane z ograniczonym dostępem oraz niewystarczającymi umiejętnościami posługiwania się narzędziami online osób 50+. Realizatorzy podjęli szereg działań zaradczych, w tym:

- prowadzono szczegółowy wywiad z uczestnikami bezpośrednio po zawarciu umowy, w celu rozpoznania potrzeb w zakresie sprzętu, braku umiejętności obsługi komputera itp.,
- opracowano szczegółową instrukcję rejestrowania i logowania do aplikacji, którą rozdawano uczestnikom i zamieszczono na stronie internetowej projektu,

- doradcy zawodowi pomagali uczestnikom w rejestracji w aplikacji, a także w wypełnianiu testów,
- umożliwiono uczestnikom korzystanie ze sprzętu komputerowego w siedzibie Fundacji Gospodarczej i PUP w Gdyni,
- przeprowadzono dodatkowe szkolenia dla 16 uczestników projektu z podstaw obsługi komputera, na których zapoznano osoby z aplikacją Life Design 50+.

Podjęte działania pozwoliły na wyeliminowanie ryzyka związanego z brakiem dostępu do sprzętu komputerowego i brakiem obsługi tego sprzętu.

W testowaniu uczestniczyli doradcy zawodowi z PUP w Gdyni, którzy udzielili doradztwa 15 odbiorcom testowania oraz doradcy zawodowi z Fundacji Gospodarczej, którzy wspierali pozostałych odbiorców testowania.

4.3. Ocena rzeczywistych efektów testowania

Uczestnicy rozpoczynając udział w projekcie wypełniali ankietę samooceny, w której to odnosili się do różnych stwierdzeń i opinii odnośnie postaw, predyspozycji i kompetencji w kontekście aktywności zawodowej. Celem ankiety była samoocena wiedzy, umiejętności i postaw uczestników przed rozpoczęciem udziału w Projekcie i na jego zakończenie.

Odpowiedzi zaznaczali na skali od 1 do 7, gdzie stopień „1” charakteryzuje stwierdzenie, które bardzo słabo pasuje do opinii respondenta, natomiast odpowiedź „7” bardzo dobrze pasuje do jego opinii. Identyczną ankietę wypełniali na zakończenie udziału w projekcie. Poniższe zestawienie prezentuje wszystkie 26 pytań i podaje średnie odpowiedzi udzielone na początku projektu i na jego zakończenie.

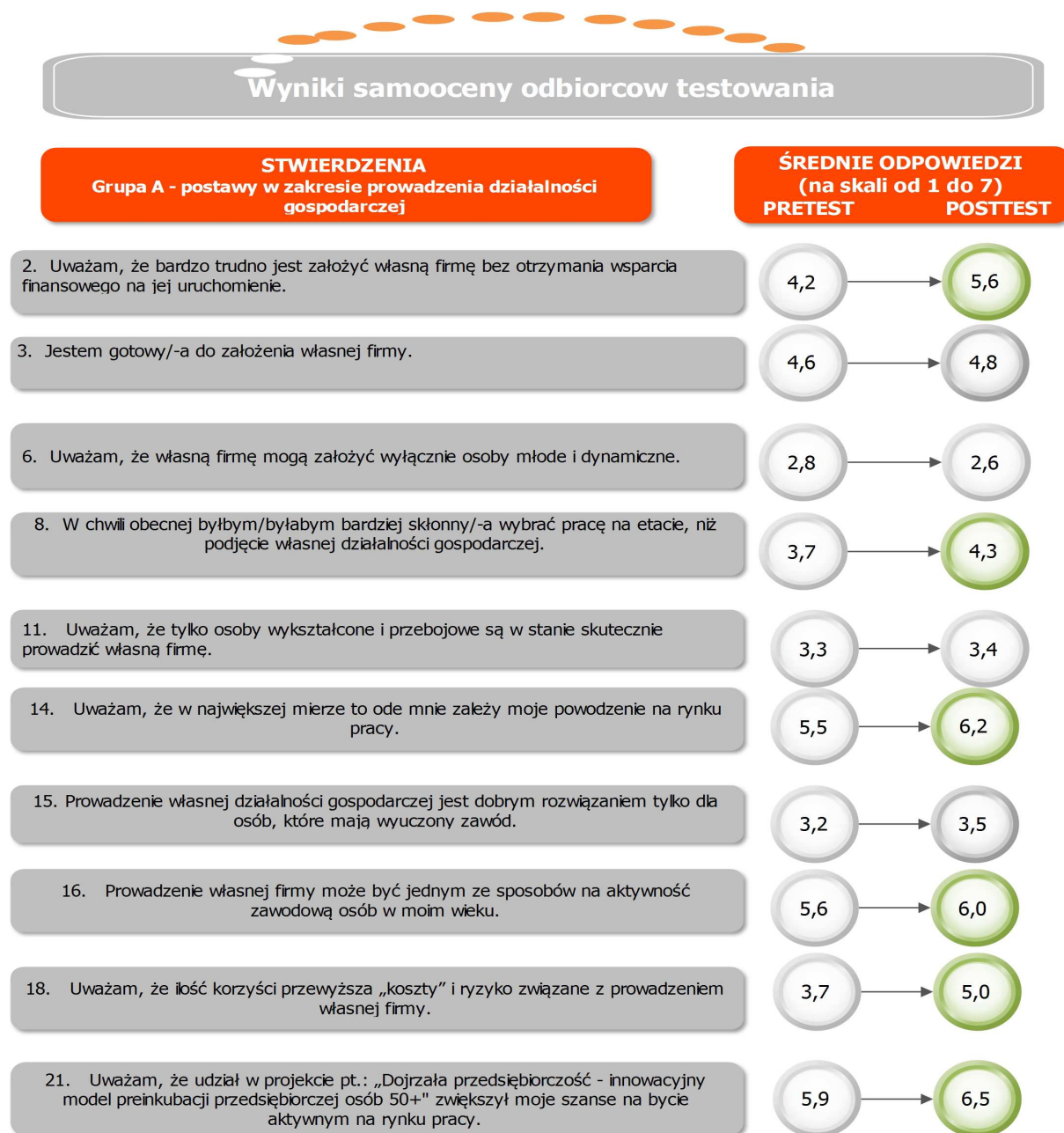
LISTA STWIERDZEŃ KWESTIONARIUSZA SAMOOCENY POSTAW ODBIORCÓW

1. Wiem, w jaki sposób załatwić formalności związane z zakładaniem własnej firmy
2. Jważam, że bardzo trudno jest założyć własną firmę bez utrzymywania wsparcia finansowego na jej uruchomienie.
3. Jestem gotowy/-a do założenia własnej firmy.
4. Wiem, gdzie poszukiwać informacji na temat aktualnej sytuacji na rynku pracy.
5. Wiem, jak zbadać potrzeby biznesowe klientów.
6. Jważam, że własną firmę mogą zainicjować wyłącznie osoby młode i dynamiczne.
7. Potrafiłbym/potrafiłabym przeprowadzić profesjonalną prezentację handlową.
8. W chwili obecnej byłbym/byłabym bardziej skłonny/-a wybrać pracę na etacie, niż podjęcie własnej działalności gospodarczej.
9. Wiem, w jaki sposób należałoby przygotować biznesplan dotyczący planowanej działalności gospodarczej.
10. Potrafiłbym/potrafiłabym opracować ofertę handlową sprzedawanego produktu lub usługi, tak by w pełni podkreślić korzyść wynikającą z jego zakupu
11. Jważam, że tylko osoby wykształcone i przebojowe są w stanie skutecznie prowadzić własną firmę.
12. Wiem gdzie mogę znaleźć informacje dotyczące zagadnień księgowych związanych z prowadzeniem własnej firmy.
13. Znam dobrze swoje atuty, a także obszary wymagające rozwoju, w odniesieniu do bycia przedsiębiorcą.
14. Jważam, że w największej mierze to u mnie istnieje motywacja powodzenia na rynku pracy.
15. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej jest dobrym rozwiązaniem tylko dla osób, które mają wyuczony zawód.
16. Prowadzenie własnej firmy może być jednym ze sposobów na aktywność zawodową osób w moim wieku.
17. W chwili obecnej nie mam pomysłu na stworzenie własnej kariery zawodowej.
18. Jważam, że ilość korzyści przewyższa „koszty” i ryzyko związane z prowadzeniem własnej firmy
19. Wiem, w jaki sposób opracować bazę firm, które mogłyby być zainteresowane współpracą ze mną.
20. Mam pomysł na własną działalność gospodarczą.
21. Jważam, że udział w projekcie pt.: „Dojrzała przedsiębiorczość - innowacyjny model preinkubacji przedsiębiorczej osób 50+” zwiększył moje szanse na bycie aktywnym na rynku pracy.
22. Jest mało interesujących mnie ogłoszeń o pracę, dlatego jestem osobą niepracującą.
23. Mam wiele spraw do załatwienia, stąd nie mogę aktywnie szukać pracy.
24. Jważam, że korzystanie ze szkoleń i doradztwa pomaga w znalezieniu pracy
25. Wiem, co zrobić - „krok po kroku”, by znaleźć satysfakcjonującą mnie pracę.
26. Wykorzystuję nowe technologie (komputer, Internet, itp.) żeby zwiększyć swoje szanse na rynku pracy

Analizując pytania pre i post z kwestionariusza samooceny dokonano ich kategoryzacji i uszeregowano na cztery grupy zagadnień:

- Grupa A – postawy w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej – 10 pytań diagnozujących
- Grupa B – motywacja do podjęcia zatrudnienia – 4 pytania diagnozujące
- Grupa C – kompetencje i analiza potrzeb rozwojowych – 10 pytań diagnozujących
- Grupa D – podejście do planowania działań zawodowych – 4 pytania diagnozujące

Rysunek 7 Porównanie wyników samooceny pre i post – postawy w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej – Grupa A

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety samooceny pre i post

Rysunek 8 Porównanie wyników samooceny pre i post - motywacja do podjęcia zatrudnienia – Grupa B

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety samooceny pre i post

Wniosek:

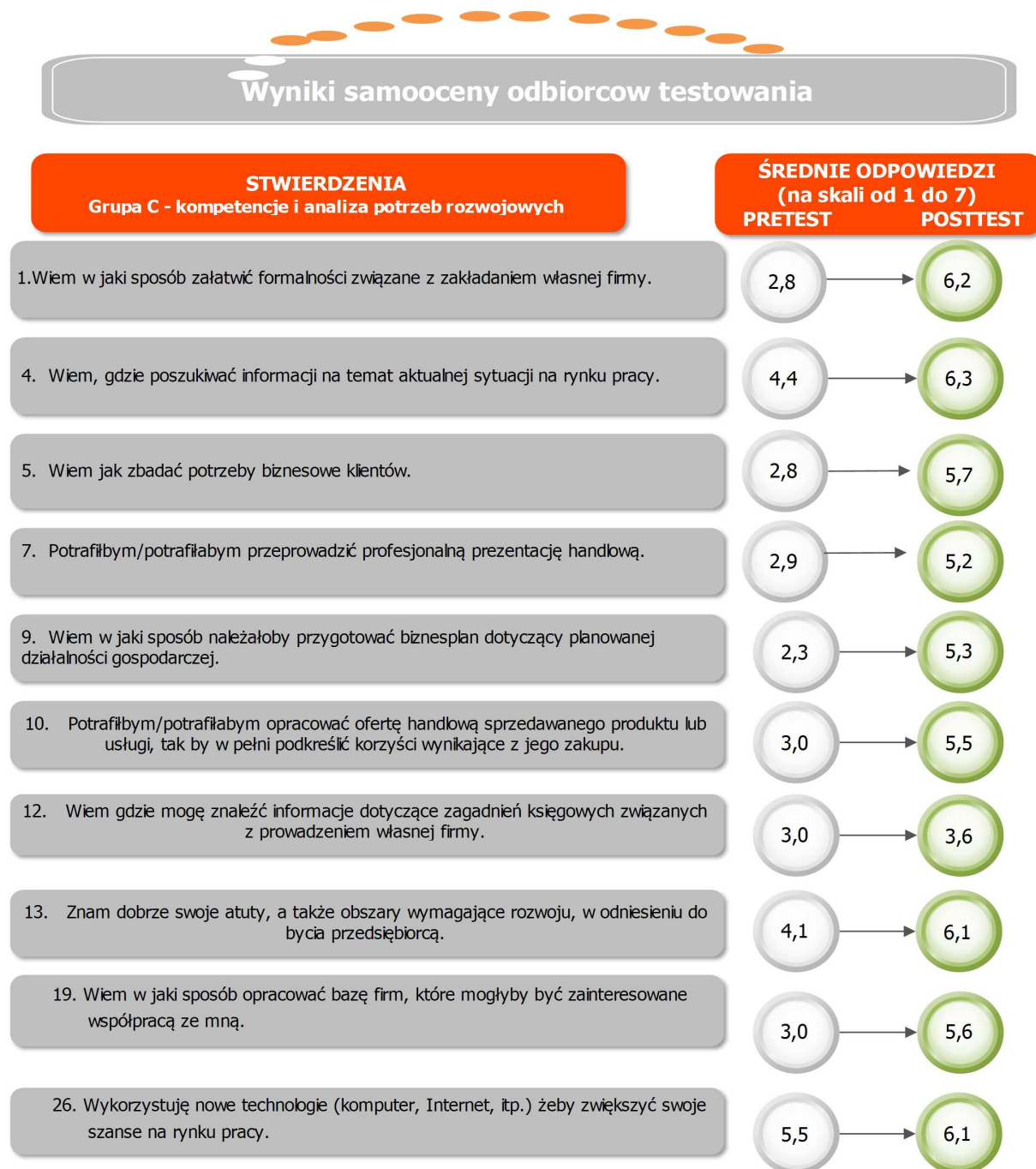
Respondenci badania, co jest optymistyczne, słabo identyfikują się ze stereotypowymi opiniami dotyczącymi wymaganego potencjału i kompetencji do założenia własnej działalności. Nisko (poniżej średniej 3,5 na skali od 1 do 7), identyfikują się z opinią, iż własną firmę mogą założyć wyłącznie osoby młode i dynamiczne oraz że to osoby wykształcone i przebojowe są w stanie skutecznie prowadzić własną firmę. Również słabo utożsamiają się ze stwierdzeniem, iż prowadzenie własnej działalności gospodarczej jest dobrym rozwiązaniem tylko dla osób, które mają wyuczony zawód.

Wniosek

Respondenci badania mocno utożsamiają się z opinią iż, udział w projekcie pt.: „Dojrzała przedsiębiorczość - innowacyjny model preinkubacji przedsiębiorczej osób 50+” zwiększył moje szanse na bycie aktywnym na rynku pracy. Średnia ocena wzrosła o 0,6 punktu na zakończenie udziału w projekcie.

Rysunek 9 Porównanie wyników samooceny pre i post - kompetencje i analiza potrzeb rozwojowych – Grupa C

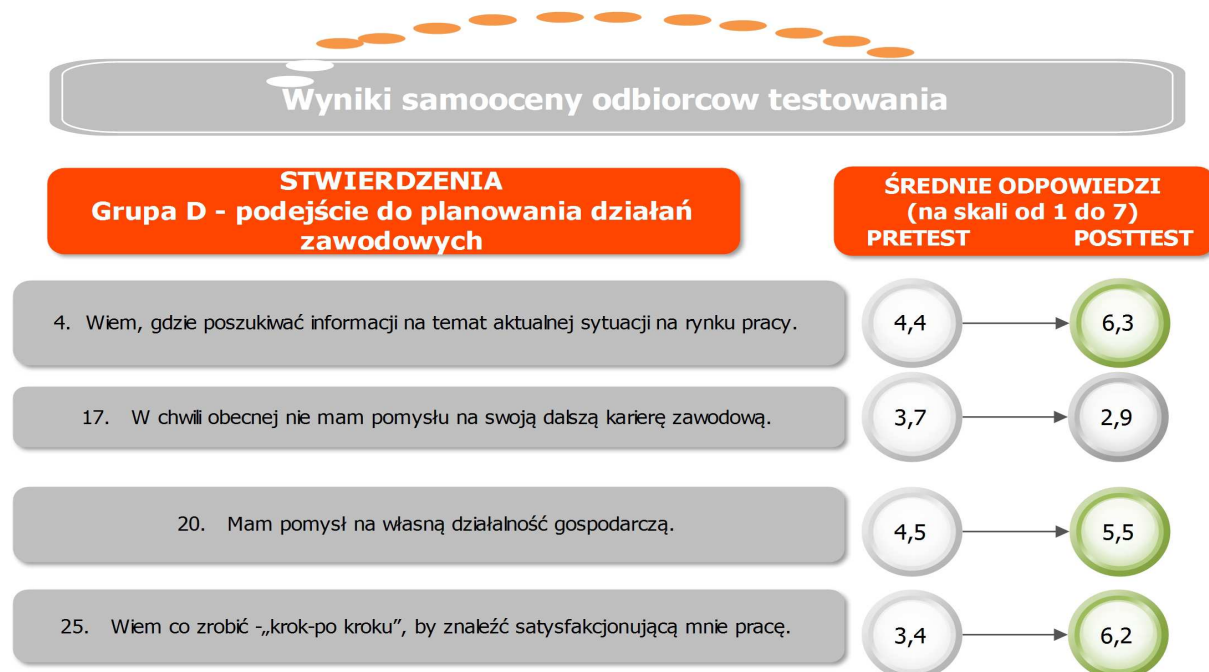
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety samooceny pre i post

Wniosek

We wszystkich stwierdzeniach dotyczących oceny kompetencji i analizy potrzeb rozwojowych średnie oceny na zakończenie udziału w projekcie wyraźnie wzrosły, co potwierdza wysoką skuteczność edukacyjną testowanego Modelu.

Rysunek 10 Porównanie wyników samooceny pre i post – podejście do planowania działań zawodowych – Grupa D

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety samooceny pre i post

Wniosek

Wyniki badania pokazują, iż odbiorcy testowania pozytywnie wzmocnili swoje podejście do planowania działań zawodowych, co potwierdza wysoką użyteczność edukacyjną testowanego Modelu.

Dane pozyskane z ankiety samooceny na początku udziału w projekcie i na jego zakończenie analizowano również pod kątem takich parametrów jak płeć, wykształcenie oraz status na rynku pracy, co prezentują poniższe wykresy.

Wykres 3 Samoocena ze względu na płeć przed i po zakończeniu uczestnictwa - mężczyźni

Wniosek

Wśród mężczyzn najwyższe średnie oceny oraz „przyrosty” pozytywnych ocen dotyczyły obszaru C i D dotyczącego kompetencji i analizy potrzeb rozwojowych oraz podejścia do planowania działań zawodowych (wykres 3).

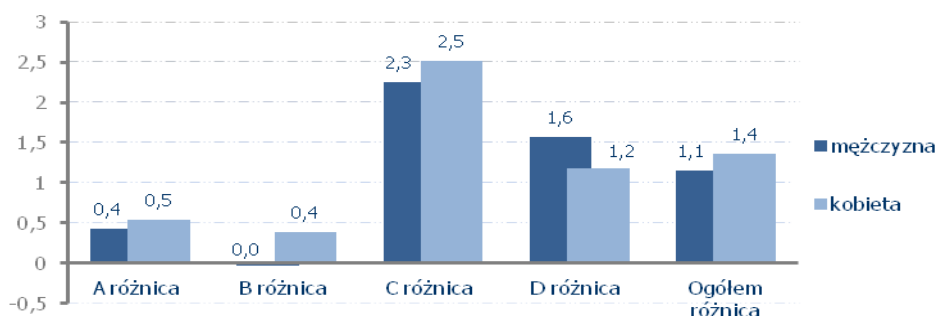
Wykres 4 Samoocena ze względu na płeć przed i po zakończeniu uczestnictwa - kobiety

Wniosek

Wśród kobiet najwyższe średnie oceny oraz „przyrosty” pozytywnych ocen również dotyczyły obszaru C i D dotyczącego oceny kompetencji i analizy potrzeb rozwojowych oraz podejścia do planowania działań zawodowych (wykres 4).

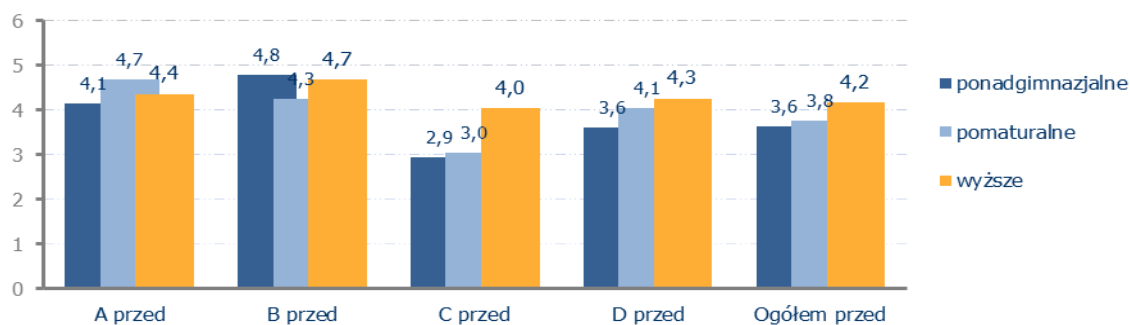
Wykres 5 Zmiany wśród uczestników projektu z uwzględnieniem kryterium płci

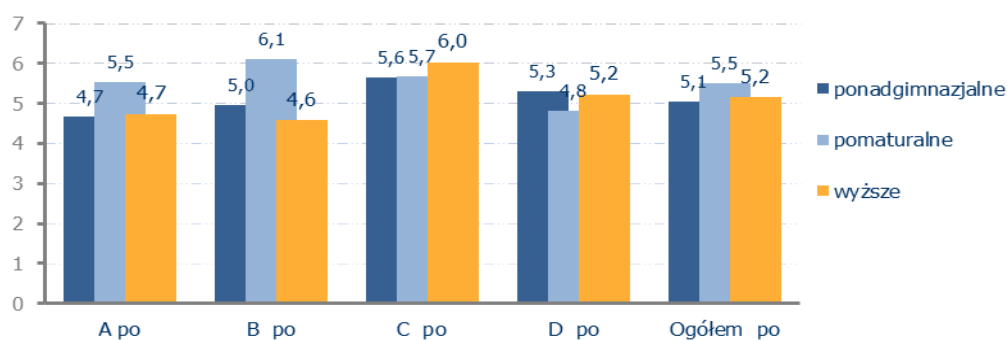
Wniosek

Generalnie większe zmiany zauważalne są wśród kobiet. Zdecydowanie największy dodatni przyrost nastąpił w zakresie samooceny kompetencji i potrzeb rozwojowych (C) wśród kobiet. Daje się zauważyć dość niska samoocena kompetencji kobiet (C) „przed” rozpoczęciem udziału w projekcie. Występuje prawie nieistotna zmiana motywacji do podjęcia zatrudnienia wśród mężczyzn (B).

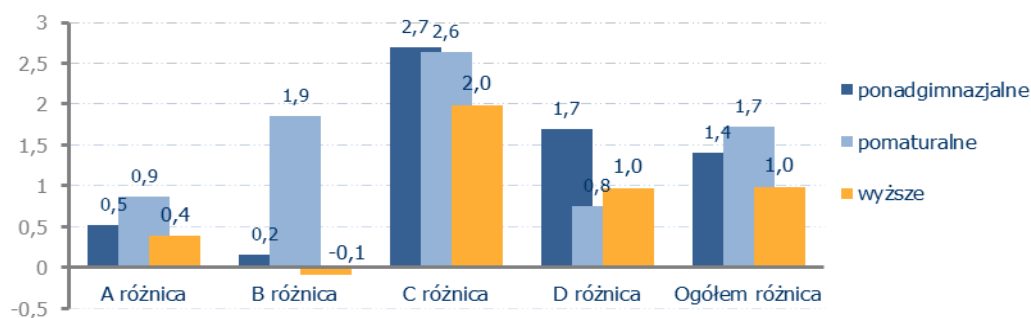
Wykres 6 Samoocena ze względu na poziom wykształcenia przed rozpoczęciem uczestnictwa

Wykres 7 Samoocena ze względu na poziom wykształcenia po zakończeniu udziału

Wykres 8 Zmiany wśród uczestników projektu z uwzględnieniem kryterium wykształcenia

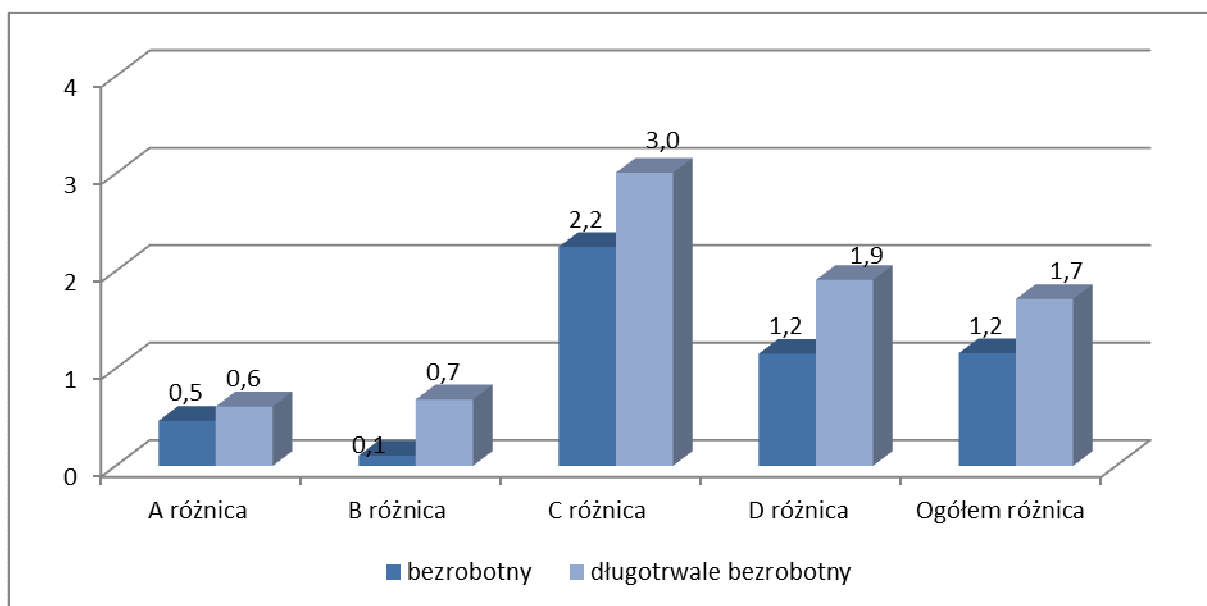
Wnioski:

Generalnie daje się zauważyć największe zmiany w grupie osób z wykształceniem pomaturalnym, najmniejsze z wyższym.

Istnieją duże różnice w samoocenie kompetencji (C) „przed” pomiędzy osobami z wyższym wykształceniem, a pozostałymi.

Widać także duże różnice w zakresie samooceny motywacji (B) „po” pomiędzy osobami z wykształceniem pomaturalnym, a pozostałymi.

Wykres 9 Różnice w samoocenie z uwzględnieniem kryterium charakteru bezrobocia

Wnioski:

Zdecydowanie silniejsze zmiany w poszczególnych obszarach badawczych (ABCD) nastąpiły wśród osób długotrwale bezrobotnych.

Daje się zauważyć bardzo niski poziom samooceny kompetencji (C) „przed” rozpoczęciem udziału w projekcie.

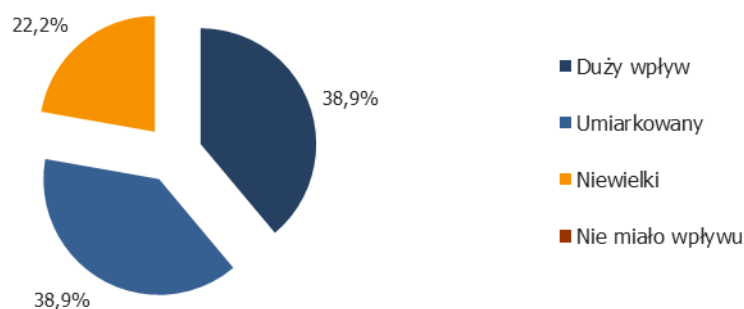
Nastąpiły bardzo silne zmiany w zakresie samooceny kompetencji (C) oraz usystematyzowania działań zawodowych (D).

Wyniki porównawcze opinii odbiorców przed rozpoczęciem udziału w projekcie i po zakończeniu testowania wskazują, iż dzięki udziałowi w projekcie niepracujące osoby 50+ kluczowe zmiany identyfikują w podwyższeniu swoich kompetencji, zwiększeniu wiedzy z zakresu przedsiębiorczości oraz umiejętności planowania własnych działań rozwojowych.

Mając na względzie potrzebę wzmocnienia motywacji osób 50+ do uruchomienia własnej działalności gospodarczej i aktywizacji zawodowej przewidziano w ramach testowania dodatkowe działania wspierające, w tym spotkania z przedsiębiorcami – osobami, które w wieku 50+ założyły firmę. Dla blisko 40% respondentów badania takie spotkanie miało duży wpływ na zwiększenie motywacji do podjęcia działalności gospodarczej (wykres 10).

Wykres 10 W jakim stopniu spotkanie z przedsiębiorcami wpłynęło na zwiększenie Pani/Pana motywacji do podjęcia działalności gospodarczej?

Źródło: PrePost Consulting - Wyniki badania PAPI

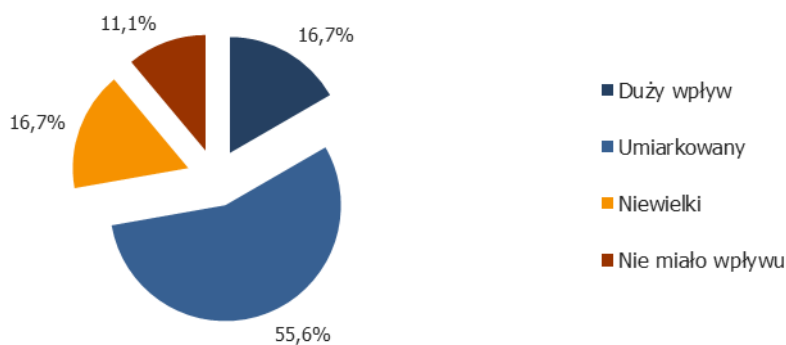
72%

Odbiorców potwierdziło, iż spotkanie z przedsiębiorcami dostarczyło im nowej, inspirującej wiedzy z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej.

89%

Odbiorców potwierdziło, iż zaprezentowane przez Przedsiębiorców przykłady uświadomiły im potencjalne zagrożenia i szanse, które warto uwzględnić, aby z powodzeniem założyć i prowadzić działalność gospodarczą.

Wykres 11 W jakim stopniu Spotkanie z przedsiębiorcami wpłynęło na zmniejszenie Pana/Pani obaw związanych z podjęciem działalności gospodarczej ?

Wyniki badania ewaluacyjnego potwierdzają wysoka użyteczność Modelu i jego poszczególnych produktów pośrednich w opinii odbiorców testowania, co potwierdzają zarówno badania ilościowe (tabela 2) jak i jakościowe (wywiady indywidualne i grupowe).

Tabela 2 Ocena przydatności Modelu dla Odbiorców testowania

Ocena przydatności poszczególnych elementów innowacyjnego Modelu dla rozwoju zawodowego odbiorców testowania.	średnia ocena na skali od 1 do 6
1. Doradztwo zawodowe realizowane z wykorzystaniem aplikacji Life Design 50+	4,9
2. Szkolenia miękkie („Mapa celów i marzeń”, „Rozwój osobisty”)	5,1
3. Szkolenia z przedsiębiorczości („Przedsiębiorczość”, „Umiejętności sprzedażowe”)	5,0
4. Doradztwo indywidualne według potrzeb klienta	5,2
5. Szkolenia branżowe	4,7

Na zakończenie udziału w projekcie odbiorcy zostali poproszeni o wskazanie korzyści, jakie identyfikują z udziału w projekcie (tabela3).

Tabela 3 Korzyści z testowania w opinii odbiorców

Najważniejszą korzyścią, jaką uzyskałem, dzięki udziałowi w Projekcie jest...	
KORZYŚCI Z PERSPEKTYWY NABYCIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI	KORZYŚCI Z PERSPEKTYWY ZMIAN W POSTAWACH I RELACJACH
nowa wiedza np. "model biznesowy", testy z Aplikacji 50+	większa wiara w swoje umiejętności; uwierzyłam w swoje umiejętności
zdobycie wiedzy na temat poszukiwania pracy (szkolenia)	weryfikacja moich możliwości, określenie braków
usystematyzowanie wiedzy o inicjowaniu działalności gospodarczej;	otwartość na ludzi, uświadomienie sobie, że obawy i problemy związane z działalnością dotyczą nie tylko mnie samego; poznanie ciekawej grupy ludzi, spotkanie ludzi z podobnymi problemami
zdobycie ważnych informacji i wiedzy w zakresie możliwości podjęcia działalności gospodarczej	chęć realizowania się zawodowo w dalszym ciągu i z sukcesem
zdobycie informacji o prowadzeniu własnej działalności gospodarczej	jaśniejsze spojrzenie na prowadzenie działalności gospodarczej
umiejętność poruszania się na rynku przedsiębiorcy	powstanie pomysłu na biznes;
doradztwo zawodowe oraz szkolenia miękkie. Mam nadzieję na odbycie szkolenia branżowego, które jest istotne dla mojej dalszej drogi zawodowej	możliwość otworzenia działalności gospodarczej, o której wcześniej nie myślałem

***„Najważniejszą korzyścią, jaką uzyskałem, dzięki udziałowi w Projekcie jest
możliwość otworzenia działalności gospodarczej, o której wcześniej nie myślałem.”***

Odbiorcy testowania na zakończenie udziału w projekcie wskazywali, iż miał on wpływ na zmianę ich świadomości w odniesieniu do dwóch typów zagadnień – pierwszy typ dotyczył pozytywnych zmian w opiniach o własnych predyspozycjach i możliwościach, a drugi dotyczył zwiększenia gotowości do podejmowania działalności gospodarczej, wybrane opinie prezentują dwie poniższe tablice. Jako rzeczywisty efekt udziału w projekcie daje się zauważyć zmianę postawy większości uczestników wobec działalności gospodarczej oraz większa pewność siebie i entuzjazm.

Udział w projekcie uświadomił mi, że:

- nie należy się poddawać przeciwnościom, lecz trzeba aktywnie działać.
- warto uczestniczyć w takich projektach, są potrzebne.
- że wszystko jeszcze jest do osiągnięcia.
- nigdy nie jest za późno na naukę i własną inicjatywę.
- dobrze podejmować samodzielne decyzje.
- mogę i potrafię skuteczniej działać, żeby znaleźć pracę.
- mogę jeszcze realizować się zawodowo.

Udział w projekcie uświadomił mi, że:

- samozatrudnienie jest dla mnie osiągalne.
- mogę otworzyć działalność gospodarczą.
- warto jest iść w kierunku aktywizacji zawodowej, zaangażować się w podjęcie działalności gospodarczej.
- podjęcie działalności gospodarczej jest w moim przypadku możliwe, choć wcześniej byłem sceptyczny.
- powinienem rozpocząć działalność gospodarczą.
- potrafię poprowadzić dalszą działalność gospodarczą, wiem gdzie szukać pomocy w razie natrafienia na trudności.

Należy podkreślić, iż wśród odbiorców projektu były osoby, na które udział w tym przedsięwzięciu miał bardzo pozytywny, aktywizujący wpływ, co w praktyce oznacza, że powróciły one na rynek pracy. W okresie, kiedy gromadzono dane i opracowano raport z ewaluacji zewnętrznej testowania wstępnej wersji produktu finalnego, czyli do 21 grudnia 2013 roku 3 odbiorców testowania uruchomiło własną działalność, a 14 osób podjęło pracę zawodową.

Jednakże wśród odbiorców testowania wyróżniła się także grupa osób z różnego rodzaju problemami, które to w trakcie udziału w projekcie zaczęły się mocniej ujawniać i stanowiły barierę, która nie pozwoliła na podjęcie skutecznych działań aktywizujących. Należą do nich problemy związane z pogarszającym się stanem zdrowia, problemami rodzinnymi i kłopotami finansowymi, ale także z niską samooceną i poczuciem bezradności, negatywnymi przekonaniami o sobie z racji braku pracy i wieku, jako efekt często słyszanych komunikatów z mediów i od pracodawców. W przypadku tych osób wsparcie musiałoby być bogatsze, rozszerzone o inne formy i narzędzia pomocy (np. terapia psychologiczna), a także wydłużony czas jej trwania, co nie było możliwe do zaoferowania w testowanym modelu.

Wniosek:

Doświadczenia z fazy testowania pokazują, że znacząca część klientów nie jest w stanie efektywnie pracować dopóki nie rozwiążą swoich spraw życiowych, rodzinnych, finansowych, osobistych i zdrowotnych. Model jest dobrym rozwiązaniem dla osób, które mają "poukładaną" sytuację osobistą lub są w stanie samodzielnie sobie poradzić z posiadanymi problemami. Praca z osobami, które mają niezrealizowane także inne potrzeby, oprócz tych związanych z byciem aktywnym zawodowo, winna zakładać możliwość wykorzystania wybranych narzędzi dostępnych w ramach aplikacji.

4.3. Model prowadzenia doradztwa

USŁUGA DORADZTWA ZAWODOWEGO

Faza testowania usług doradczych obejmowała:

- Pierwsze spotkanie indywidualne z doradcą zawodowym (I Moduł Kapitał Kariery) zaplanowane na okres od II do VIII 2013 r. zrealizowano z uwagi na trudności związane z rekrutacją odbiorców w okresie od 14.02.2013 r. do 14.08.2013 r. W sesji wzięło udział 63 uczestników projektu (40K, 23M). Osoby te oceniły odbytą usługę na poziomie 4,68 w pięciostopniowej skali, a aplikację na poziomie 4,14 (na podstawie analizy ankiet monitoringu usługi doradztwa zawodowego).
- Drugie spotkanie indywidualne z doradcą zawodowym (II Moduł Architekt szkoleń i doradztwa) zaplanowane na okres od II do VIII 2013 r. zostało zrealizowane w okresie od 20.02.2013 r. do 22.08.2013 r. W spotkaniach tych wzięły udział 62 osoby (39K, 23M). Po pierwszym spotkaniu doradczym z projektu zrezygnowała 1 osoba (z przyczyn zdrowotnych). Osoby te oceniły odbytą usługę na poziomie 4,72, a aplikację na poziomie 4,29 (na podstawie analizy ankiet monitoringu usługi doradztwa zawodowego).
- Trzecie spotkanie z doradcą zawodowym (III Moduł Projektant Kariery) zaplanowane w okresie III do IX 2013 r. było zrealizowane w okresie od 18.03.2013 r. do 30.09.2013 r. W spotkaniach tych wzięło udział 59 osób (37K, 22M). Osoby te oceniły odbytą usługę na poziomie 4,70, a aplikację na poziomie 4,32 (na podstawie analizy ankiet monitoringu usługi doradztwa zawodowego). W przypadku trzeciego spotkania doradczego często konieczne było przeprowadzenie dwóch, a nawet trzech spotkań doradczych z tą samą osobą.

– Ogólną ocenę poszczególnych sesji doradczych prezentuje poniższa tabela.

I sesja doradcza – 63 osoby	•ocena usługi 4,7 pkt w skali 5 stopniowej •ocena aplikacji LD50+ 4,1 pkt
II sesja doradcza – 62 osoby	•ocena usługi 4,7 pkt •ocena aplikacji LD50+ 4,2 pkt
III sesja doradcza – 59 osób	•ocena usługi 4,7 pkt •ocena aplikacji LD50+ 4,3 pkt

Wnioski:

Ogólne oceny odbiorców ze spotkań doradczych są bardzo pozytywne. Uczestnicy docenili profesjonalizm doradców zawodowych. Podkreślali dobrą atmosferę spotkań, nastawienie doradców na klienta, gotowość do podążania za problemami klientów.

Opinie były podzielone w zakresie długości spotkań i całego procesu doradczego. Dla części osób czas był wystarczający, dla innych za krótki, były też osoby, według których spotkania można było skrócić. „Czas poświęcony na usługę (2h) był za mały i trzeba było ponownie się spotkać, aby dokończyć daną usługę (rozmowę), czas ogólnie przekroczył ponad 5 h łącznie” – opinia odbiorcy.

SPOTKANIE DORADCZE Nr 1

Z doradztwa zawodowego – 1 spotkanie skorzystały 63 osoby, w tym 40 kobiet i 23 mężczyzn.

**To średnia ocena
doradztwa**

Ogólna ocena usługi: 52 osoby oceniają pierwsze spotkanie w ramach usługi doradztwa indywidualnego w oparciu o Aplikację Life Design 50+ na poziomie bardzo dobrze, a 10 osób dobrze.

Tabela 4 Ocena doradztwa zawodowego – 1 spotkanie

Lp.	W jakim stopniu zgadza się Pan/Pani z podanymi poniżej stwierdzeniami	bardzo słabo	słabo	przeciętnie	dobrze	bardzo dobrze	Średnia ocen
		1	2	3	4	5	
1	Czas poświęcony na daną usługę był odpowiedni	2 3,23%	2 3,23%		11 17,74%	47 75,81%	4,60
2	Doradca zawodowy stworzył atmosferę sprzyjającą efektywnej pracy				2 3,23%	60 96,77%	4,97
3	Doradca był merytorycznie przygotowany do spotkania				3 4,84%	59 95,16%	4,95
4	Doradca udzielił mi wszelkich wskazówek i wyjaśnień związanych z procesem doradczym				6 9,68%	56 90,32%	4,90
5	Doradca był otwarty na moje potrzeby i pytania				3 4,84%	59 95,16%	4,95
6	Informacje zawarte w raporcie przyczynią się do mojego rozwoju zawodowego		2 3,23%	6 9,68%	19 30,65%	35 56,45%	4,40
7	Zakres usługi spełnił moje oczekiwania			3 4,84%	17 27,42%	42 67,74%	4,63
8	Skorzystanie z usługi doradztwa zawodowego ma wpływ na wzmocnienie moich kompetencji zawodowych		2 3,23%	3 4,84%	17 27,42%	40 64,52%	4,53
9	Udział w spotkaniach doradztwa zawodowego ma wpływ na zwiększenie mojej aktywności zawodowej		1 1,61%	2 3,23%	18 29,03%	41 66,13%	4,60
10	Odbyta usługa ma wpływ na zwiększenie mojej gotowości do założenia własnej działalności gospodarczej	1 1,61%	3 4,84%	7 11,29%	16 25,81%	35 56,45%	4,31
SUMA		0,48%	1,61%	3,39%	18,06%	76,45%	4,68

O jakie elementy chciałby/chciałaby Pan/Pani poszerzyć zakres usługi?

- Excel, poczta internetowa
- Zagadnienia dotyczące własnego wizerunku, relacji z otoczeniem, wrażenie w pierwszym kontakcie z nowym pracodawcą
- Wsparcie przy opracowaniu biznesplanu i przygotowaniu CV.

SPOTKANIE DORADCZE NR 2

Z doradztwa zawodowego – 2 spotkanie skorzystały 62 osoby, w tym 39 kobiet i 23 mężczyzn.

4,7

**To średnia ocena
doradztwa**

Ogólna ocena usługi: 54 osoby oceniają drugie spotkanie w ramach usługi doradztwa indywidualnego w oparciu o Aplikację Life Design 50+ na poziomie bardzo dobrze, a 8 osób dobrze. Ogółem średnia ocena usługi doradczej wynosi 4,72 punktu.

Tabela 5 Ocena doradztwa zawodowego 2 spotkanie

Lp.	W jakim stopniu zgadza się Pan/Pani z podanymi poniżej stwierdzeniami	bardzo słabo	słabo	przeciętnie	dobrze	bardzo dobrze	Średnia ocen
		1	2	3	4	5	
1	Czas poświęcony na daną usługę był odpowiedni		1		12	49	4,76
			1,61%		19,35%	79,03%	
2	Doradca zawodowy stworzył atmosferę sprzyjającą efektywnej pracy				4	58	4,94
					6,45%	93,55%	
3	Doradca był merytorycznie przygotowany do spotkania				2	60	4,97
					3,23%	96,77%	
4	Doradca udzielił mi wszelkich wskazówek i wyjaśnień związanych z procesem doradczym				8	54	4,87
					12,90%	87,10%	
5	Doradca był otwarty na moje potrzeby i pytania				4	58	4,94
					6,45%	93,55%	
6	Informacje zawarte w raporcie przyczynią się do mojego rozwoju zawodowego		1	1	19	41	4,61
			1,61%	1,61%	30,65%	66,13%	
7	Zakres usługi spełnił moje oczekiwania			4	17	41	4,60
				6,45%	27,42%	66,13%	
8	Skorzystanie z usługi doradztwa zawodowego ma wpływ na wzmocnienie moich kompetencji zawodowych		1	1	20	40	4,60
			1,61%	1,61%	32,26%	64,52%	
9	Udział w spotkaniach doradztwa zawodowego ma wpływ na zwiększenie mojej aktywności zawodowej		1	3	14	44	4,63
			1,61%	4,84%	22,58%	70,97%	
10	Odbyta usługa ma wpływ na zwiększenie mojej gotowości do założenia własnej działalności gospodarczej	1	2	9	14	36	4,32
		1,61%	3,23%	14,52%	22,58%	58,06%	
SUMA		0,16%	0,97%	2,90%	18,39%	77,58%	4,72

O jakie elementy chciałby/chciałyby Pan/Pani poszerzyć zakres usługi?

- Praca z komputerem. Testy bardzo dobre, ale muszą być bardziej czytelne.
- Dalej zgłębiać wszystkie wiadomości związane z działalnością gospodarczą.
- Więcej informacji z zakresu doradztwa biznesowego. Do momentu podjęcia decyzji o założeniu własnej firmy lub poszukiwaniu pracy, więcej informacji jest o metodach poszukiwania pracy, a zbyt mało o kwestiach związanych z własnym biznesem.
- Biznesplan i CV, pozyskiwanie funduszy unijnych.
-
-

SPOTKANIE DORADCZE NR 3

Z doradztwa zawodowego w ramach 3 spotkania skorzystało 59 osób, w tym 37 kobiet i 22 mężczyzn.

4,7

**To średnia ocena
doradztwa**

Ogólna ocena usługi: 49 osób oceniło trzecie spotkanie w ramach usługi doradztwa indywidualnego w oparciu o Aplikację Life Design 50+ na poziomie bardzo dobrze, a 10 osób dobrze.

Tabela 6 Ocena doradztwa zawodowego na trzecim spotkaniu

Lp.	W jakim stopniu zgadza się Pan/Pani z podanymi poniżej stwierdzeniami	bardzo słabo	słabo	przeciętnie	dobrze	bardzo dobrze	Średnia ocen
		1	2	3	4	5	
1	Czas poświęcony na daną usługę był odpowiedni	2 3,39%	4 6,78%		10 16,95%	43 72,88%	4,49
2	Doradca zawodowy stworzył atmosferę sprzyjającą efektywnej pracy				4 6,78%	55 93,22%	4,93
3	Doradca był merytorycznie przygotowany do spotkania				3 5,08%	56 94,92%	4,95
4	Doradca udzielił mi wszelkich wskazówek i wyjaśnień związanych z procesem doradczym				4 6,78%	55 93,22%	4,93
5	Doradca był otwarty na moje potrzeby i pytania				4 6,78%	55 93,22%	4,93
6	Informacje zawarte w raporcie przyczynią się do mojego rozwoju zawodowego		1 0,00%	4 6,78%	19 32,20%	35 59,32%	4,49
7	Zakres usługi spełnił moje oczekiwania				20 33,90%	39 66,10%	4,66
8	Skorzystanie z usługi doradztwa zawodowego ma wpływ na wzmocnienie moich kompetencji zawodowych		1 0,00%	2 3,39%	20 33,90%	35 59,32%	4,46
9	Udział w spotkaniach doradztwa zawodowego ma wpływ na zwiększenie mojej aktywności zawodowej		1 0,00%		17 28,81%	40 67,80%	4,58
10	Odyta usługa ma wpływ na zwiększenie mojej gotowości do założenia własnej działalności gospodarczej	1 1,69%	5 8,47%	6 10,17%	15 25,42%	32 54,24%	4,22
SUMA		0,51%	2,03%	2,03%	19,66%	75,42%	4,66

O jakie elementy chciałby/chciałaby Pan/Pani poszerzyć zakres usługi?

- Potrzebuję omówić testy na kolejnym spotkaniu.
- Bardzo ładnie opracowane dodatkowe materiały informacyjne (ZUS, US, firmy).
- Przeznaczyć trochę więcej godzin (w czasie) na konsultacje.
- Wdrożenie systemu doradztwa, w tym projekcie na pewno będzie się „docierać” do wymogów indywidualnych osób 50+.
- Jestem zadowolony, nie mam uwag.

- Wsparcie w zakresie ekonomii społecznej i przedsiębiorczości.

OCENA APLIKACJI LIFE DESIGN 50+

Jednym z kluczowych innowacyjnych elementów Modelu, które jest wykorzystywane we wszystkich trzech produktach pośrednich jest narzędzie pt. Piramida Kompetencji Przedsiębiorczych. Jest to nowatorskie, autorskie narzędzie, które powstało w oparciu o przeprowadzone w ramach projektu badania i analizy. Stanowi ono zestaw kompetencji potrzebnych przy zakładaniu własnej firmy i zawiera ona 10 kryteriów pogrupowanych w 4 kategorie. Dzięki zastosowaniu Piramidy Kompetencji Przedsiębiorczych wszelkie działania doradczo-szkoleniowe są ukierunkowane na rozwój kompetencji przedsiębiorczych zdefiniowanych w niniejszej piramidzie. Piramida wykorzystywana jest we wszystkich trzech produktach pośrednich jako baza do konstruowania ich założeń merytorycznych. Założenia teoretyczne przyjęte w narzędziu Piramida Kompetencji Przedsiębiorczych są bardzo szeroko wykorzystywane w pracy z narzędziem internetowym – Aplikacją Life Design 50+.

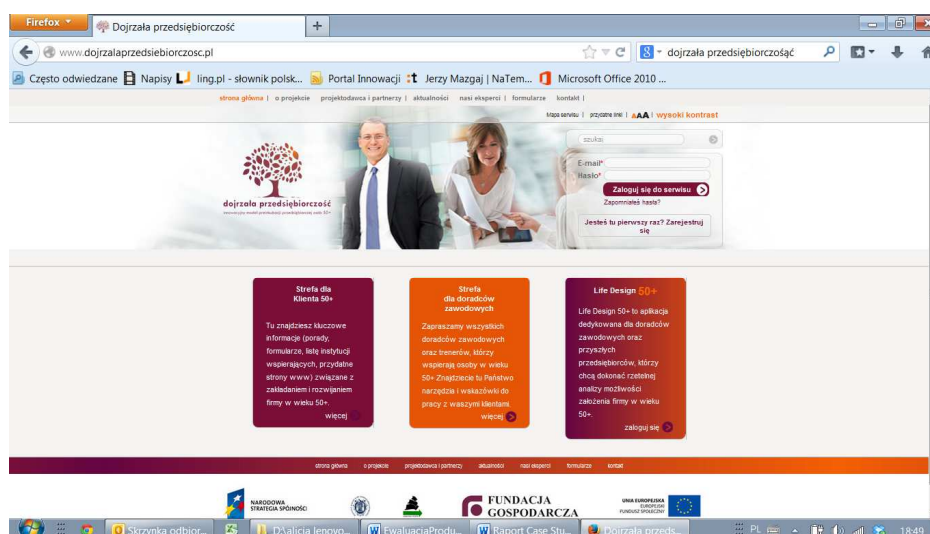
Dodatkowym narzędziem, które powstało w ramach projektu jest strona internetowa www.dojrzaalapredsiembiorczosc.pl. Na stronie tej umieszczona jest aplikacja multimedialna Life Design 50+ (produkt pośredni nr 3) oraz materiały dla osób 50+, pomocne w zakresie rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej, a także materiały dla doradców zawodowych wspierające ich pracę z osobami 50+ w zakresie preinkubacji przedsiębiorczej.

W trakcie kolejnych trzech spotkań doradczych odbiorcy wykorzystywali nowatorskie narzędzie internetowe do pracy samodzielnej w domu oraz w trakcie spotkań z doradcą zawodowym. Po każdym spotkaniu proszeni byli o wypełnienie ankiety ewaluacyjnej oceniającej to narzędzie pod względem jego funkcjonalności. Tabela 7 zawiera średnie oceny na skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo słabo, 2 słabo, 3 przeciętnie, 4 dobrze, a 5 bardzo dobrze. Analiza wyników pokazuje, że po każdym kolejnym spotkaniu średnie oceny wystawiane przez respondentów są wyższe i oscylują wokół oceny dobry plus. W opinii odbiorców testowana aplikacja jest łatwa w nawigacji i przyjazna w obsłudze. Posiada przyjazną „dla oka” szatę graficzną i wizualizację. Zawiera przejrzysty i logicznie powiązany układ treści i pozwala na intuicyjne korzystanie z poszczególnych funkcji programu. Zawiera przystępne instrukcje obsługi (pomoc) dla użytkowników.

4,3

**To średnia ocena
Aplikacji**

Również użytkownicy – doradcy zawodowi uczestniczący w testowaniu potwierdzają wysoką użyteczność Aplikacji oraz jej funkcjonalność.

partnerzy projektu:

Program Operacyjny Kapitał Ludzki;
Priorytet VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich
Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia
oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie
Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy
Projekt: „Dojrzała przedsiębiorczość - innowacyjny model preinkubacji przedsiębiorczej osób 50+”
POKL.06.01.01-22-188/11
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

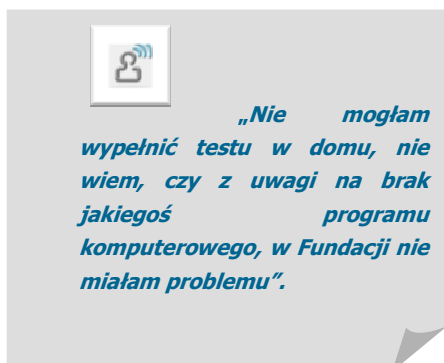
lider projektu:

Tabela 7 Ocena Aplikacji Life Design 50+ w kolejnych 3 spotkaniach doradczych

Lp.	Testowana aplikacja Life Design 50+:	Średnia ocen		
		1 spotkanie	2 spotkanie	3 spotkanie
1	Jest dla mnie łatwa w nawigacji i przyjazna w obsłudze.	3,92	4,35	4,42
2	Posiada przyjazny "dla oka" interfejs (wizualizacja, szata graficzna).	4,31	4,39	4,53
3	Zawiera przejrzysty i logicznie powiązany układ treści.	4,11	4,21	4,37
4	Działała poprawnie pod względem technicznym tzn. "nie zawieszała się", nie trzeba było długo oczekiwać na "odpowiedź" programu i przejście do następnego etapu itp.	4,06	4,29	4,36
5	Zawiera przystępne instrukcje obsługi (pomoc) dla użytkowników.	4,27	4,34	4,53
6	Pozwala na intuicyjne korzystanie z poszczególnych funkcji programu.	4,18	4,24	4,34
7	To produkt o nowatorskim i unikalnym charakterze.	3,98	4,19	4,25
8	To nowoczesne, zaawansowane technologicznie rozwiązanie informatyczne.	4,10	4,16	4,20
9	Może umożliwić łatwiejszą i szybszą diagnozę potencjału badanej osoby, w tym jej luk kompetencyjnych.	4,37	4,35	4,34
10	Może stanowić skuteczne wsparcie dla osób 50+ przy podjęciu decyzji na temat rozpoczęcia działalności gospodarczej.	4,23	4,34	4,32
SUMA		4,15	4,29	4,37
Średnia ocena z 3 spotkań		4,3		

Przystępując do testowania odbiorcy sami rozpoczynali pracę z aplikacją internetową. Jak pokazało testowanie część osób 50+ miało problem z obsługą komputera i poruszaniem się w Internecie, co często było przyczyną trudności w testowaniu aplikacji Life Design 50+.

Pojawiały się problemy z logowaniem i wypełnianiem niezbędnych elementów kwestionariuszy osobowych i testów umieszczonych w aplikacji. W konsekwencji duża liczba osób potrzebowała pomocy doradcy zawodowego i wspólnie wypełniali niezbędne pola w aplikacji nie tylko w trakcie pierwszego spotkania, ale także i kolejnych 2 spotkań.

Aby przezwyciężyć trudności wynikające z niskich kompetencji w obsłudze komputera wśród niektórych odbiorców, realizatorzy projektu uruchomili dodatkowe szkolenia z tego obszaru, poszerzone o indywidualne doradztwo komputerowe dla osób, które wymagały dodatkowego wsparcia w tym zakresie. Jak pokazało testowanie wprowadzenie aplikacji multimedialnej do procesu doradztwa obciąża i motywuje uczestników do pracy z komputerem. Jest to wartością szczególnie dla tych osób, które starały się unikać tego narzędzia, czy wręcz odczuwają opór przed korzystaniem z nowych technologii. Wiele osób dzięki udziałowi w projekcie uświadomiło sobie, że praca z komputerem jest w obecnych czasach czymś koniecznym i mogącym ułatwić pracę – „praca z aplikacją była takim „przełamaniem” w podejściu do obsługi komputera”.

Realizatorzy prowadzili stały monitoring funkcjonalności działania aplikacji. Opracowano system zbierania informacji i rekomendacji od odbiorców i użytkowników testowania. Na bieżąco weryfikowano pojawiające się sygnały o problemach technicznych i uwagach odnoszących się do merytorycznych treści zawartych w aplikacji.

Zgłaszane usterki w oprogramowaniu były na bieżąco weryfikowane i naprawiane. Sugestie związane z testowanymi zagadnieniami merytorycznymi były zbierane i dyskutowane z twórcami narzędzia w trakcie kolejnych spotkań monitoringowych i ewaluacyjnych w ramach Paneli Ekspertów oraz Roboczych Spotkań Ekspertów.

Zalety Aplikacji w opinii użytkowników:

- szybsza diagnoza osoby 50+,
- zebranie testów w jednym miejscu, integracja dostępnych narzędzi,
- scenariusze dla doradcy, wartościowe testy diagnostyczne,
- bogata baza wiedzy, przydatna baza informacji i dodatkowych materiałów dla doradców i klientów.

Funkcjonalność Aplikacji w ocenie użytkowników:

- łatwość i prostota obsługi,
- przejrzystość,
- czytelność,
- przyjemna szata graficzna,
- prosta obsługa/nawigacja,
- przejrzysty układ.

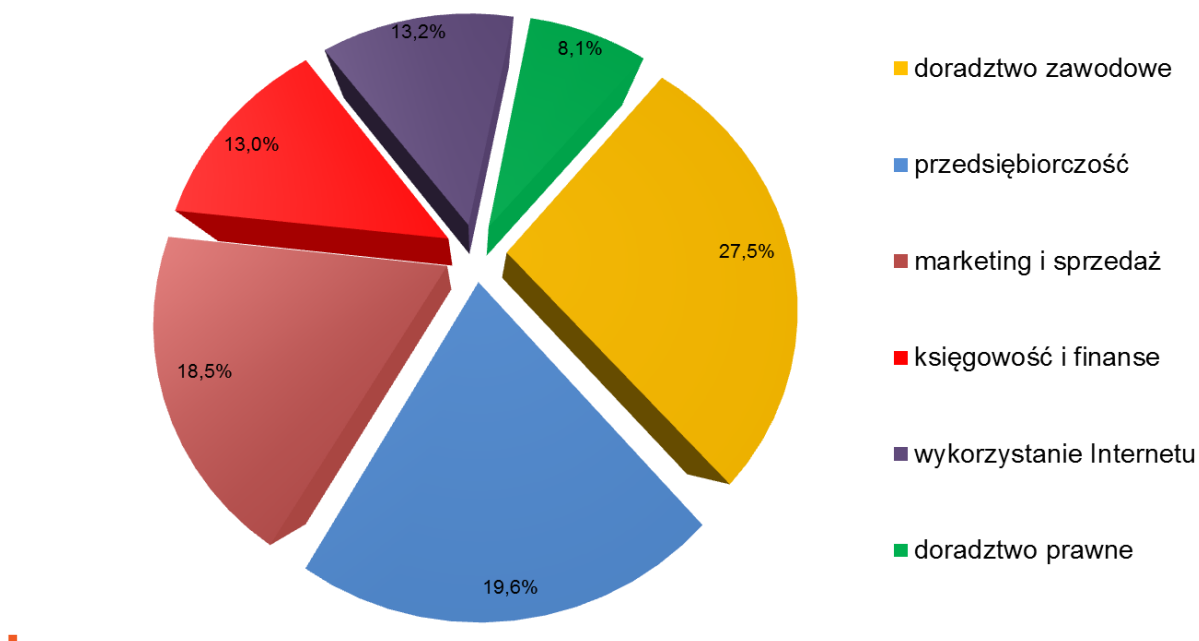
OCENA DORADZTWA INDYWIDUALNEGO

Z doradztwa indywidualnego skorzystało 58 osób, w tym 37 kobiet, 21 mężczyzn.

Doradztwo indywidualne obejmowało takie zagadnienia jak:

- Księgowość i finanse – 28 osób (69 godz.) – 13,0%
- Doradztwo prawne – 22 osoby (43 godz.) – 8,1%
- Przedsiębiorczość (planowanie biznesu, zarządzanie firmą) – 33 osoby (104 godz.) – 19,6%
- Doradztwo zawodowe – 31 osób (146 godz.) – 27,5%
- Marketing i sprzedaż – 34 osoby (98 godz.) – 18,5%
- Wykorzystanie Internetu do prowadzenia firmy – 20 osób (70 godz.) – 13,2%.

Wykres 12 Obszary doradztwa indywidualnego

Ogólna ocena usługi: 39 osób ocenia doradztwo indywidualne na poziomie bardzo dobrze, 12 osób dobrze, a 1 osoba przeciętnie.

6,2 punktu na 7
Średnia ocena doradztwa
indywidualnego

Doradztwo indywidualne zostało bardzo wysoko ocenione przez odbiorców. W opinii większości czas poświęcony na usługę był odpowiedni. Doradcy byli merytorycznie przygotowani do spotkań i otwarci na potrzeby i pytania odbiorców. Doradztwo indywidualne dostarczyło im wsparcia w planowaniu dalszej ścieżki zawodowej i miało

wpływ na wzmocnienie kompetencji zawodowych i zwiększenie mojej aktywności zawodowej (tabela 8).

Tabela 8 Ocena doradztwa indywidualnego

Na ile zgadza się Pan/Pani z podanymi poniżej opiniami	1	2	3	4	5	6	7	Średnia ocen
1 Czas poświęcony na daną usługę był odpowiedni			2	2	8	18	22	6,08
			3,9%	3,9%	15,4%	34,6%	42,3%	
2 Doradca był merytorycznie przygotowany do spotkań					6	11	35	6,56
					11,5%	21,2%	67,3%	
4 Doradca udzielił mi wszelkich wskazówek i wyjaśnień związanych z tematyką spotkań					6	11	35	6,56
					11,5%	21,2%	67,3%	
5 Doradca był otwarty na moje potrzeby i pytania					3	9	40	6,71
					5,8%	17,3%	76,9%	
6 Zakres merytoryczny usługi spełnił moje oczekiwania				3	3	12	34	6,48
				5,8%	5,8%	23,1%	65,4%	
7 Doradztwo indywidualne dostarczyło mi wsparcia w planowaniu dalszej ścieżki zawodowej			1	2	3	14	32	6,42
			1,9%	3,9%	5,8%	26,9%	61,5%	
8 Skorzystanie z usługi doradztwa indywidualnego ma wpływ na wzmocnienie moich kompetencji zawodowych			1	3	3	14	31	6,08
			1,9%	5,8%	5,8%	26,9%	59,6%	
9 Udział w spotkaniach doradztwa indywidualnego ma wpływ na zwiększenie mojej aktywności zawodowej			1	3	2	16	30	6,37
			1,9%	5,8%	3,9%	30,8%	57,7%	
10 Odytacja usługi ma wpływ na zwiększenie mojej gotowości do założenia własnej działalności gospodarczej	5	5	2	4	5	10	21	5,17
	9,6%	9,6%	3,9%	7,7%	9,6%	19,2%	40,4%	
SUMA	1,1%	1,1%	1,5%	3,6%	8,3%	24,6%	59,8%	6,27

Tabela 9. Mocne i słabe strony doradztwa indywidualnego

MOCNE STRONY DORADZTWA INDYWIDUALNEGO	SŁABE STRONY USŁUGI
- Liczba godzin pracy z trenerem wystarczająca, - Dobra współpraca, przygotowanie merytoryczne - Profesjonalizm, dobre przygotowanie, dostępne, w sposób komunikatywny przekazywały informacje, była miła atmosfera, duża życzliwość; - Bardzo dobrze przygotowani doradcy; fachowość, chęć pomocy, Mocną stroną jest fachowość doradców oraz ich kompetencje - Super! Bezpośredni kontakt z doradcą indywidualnym pozwala na otwarcie swojej duszy i podzielenie się z osobą, która jest po to, aby mi pomóc - Duża wiedza i cierpliwość w przekazywaniu wiedzy, ukierunkowaniu mojej mocnej strony - Mocna strona to zwiększona ilość sposobów szukania pracy - Doradztwo indywidualne pozwoliło na rozwiązywanie moich problemów, konkretnie dotyczących mojej osoby - Skupienie się na indywidualną potrzebę - Otwarcie na sprawy kursantów - możliwość doboru i wyboru czasu/godzin i zagadnień - Mocną stroną jest dobre podejście doradców, ukierunkowanie na rodzaj działalności - Dostarczyło mi wsparcia w planowaniu dalszej ścieżki zawodowej - Indywidualna rozmowa z doradcą powoduje, że wyjaśnia on wszelkie wątpliwości dotyczące zagadnień, które mnie bezpośrednio dotyczą. Mogę się pytać i od razu otrzymać odpowiedź. - Mocną stroną jest indywidualne podejście do konkretnie wybranej działalności, odpowiedzi na pytania i rozwiązania problemów. - Możliwość otrzymania wsparcia w konkretnym problemie dotyczącym dalszej pracy zawodowej - Mocna strona, ze szczególnym podkreśleniem! rzeczywiste indywidualne podejście do uczestnika, z uwzględnieniem specyfiki zawodu / branży planowanej działalności	- Ograniczona ilość godzin, zbyt mało godzin. - Czas przeznaczony jest za krótki. - Słabą stroną jest to, że brakuje mi konkretnych pytań, nie wiem czego nie wiem i co może mnie spotkać w trakcie prowadzenia działalności. - Uważam, że miałam zbyt mało czasu, żeby zastanowić się z jakiego doradztwa chcę skorzystać (decyzja podjęta na szybko w PUP podczas ostatniego spotkania z doradcą). - Doradztwo indywidualne zmienić na grupowe - Przewaga teorii nad praktyczną stroną indywidualnych pomysłów kursantów. - Słabą stroną doradztwa zawodowego jest brak w pierwszej kolejności uzupełnienia i nadrobienia

i predyspozycji zawodowych. • Mocną stroną jest możliwość pracy sam na sam z doradcą • Na doradztwie indywidualnym była bardzo miła atmosfera na pewno merytoryczna, co pozwoli mi w dalszym rozwoju zawodowym. • Mocną stroną jest to, że doradztwo indywidualne dotyczy tylko mojej osoby i tylko mojego pomysłu • Bezpośredni kontakt i dyskusja z doradcą, możliwość uzyskania odpowiedzi wyczerpujących, możliwość zadawania pytań. Do spotkań z doradcą należy być dobrze przygotowanym. • Indywidualne podejście, konkretne porady, pomoc przy ustalaniu strategii działania • Spełnia istotną rolę dla osób przygotowanych merytorycznie i posiadających praktykę. • Jest niewątpliwie duże zaangażowanie doradcy w sprawę konkretnego zainteresowanego znalezieniem pracy. Duże wsparcie w tworzeniu dokumentów aplikacyjnych • Wsparcie potrzeb osoby w zakresie porad, zmiany myślenia, inspirowania do urzeczywistnienia wizji przyszłości. • Można osobiście skonfrontować swoje pomysły na działalność, typ działalności gospodarczej.	zaległości merytorycznych w zawodzie wykonywanym. Sposoby prowadzenia firmy są na II planie. Najważniejsza jest wiedza merytoryczna w zawodzie.
---	--

W ramach ewaluacji poproszono odbiorców o dokończenie poniższego zdania, co pozwala na poznanie indywidualnych opinii o odbytym doradztwie i korzyściach jakie odbiorcy identyfikują

„Dzięki udziałowi w doradztwie indywidualnym”

- stałam się silniejsza i zmieniałam postępowanie w poszukiwaniu pracy (poprawiłam popełniane błędy)
- stałam się bardziej pewna siebie, mogę więcej osiągnąć poprzez zdobytą wiedzę
- przybliżyłam się do prowadzenia własnej firmy, którą w przyszłości planuję założyć
- zdobyłem niezbędną szczegółową wiedzę do prowadzenia własnej firmy
- uzyskałem wsparcie i przekonanie, które potwierdza mój wybór działalności gospodarczej i moje przygotowanie do jej prowadzenia
- poprawiłam swoje słabe strony
- powiększyłam wiedzę, praktyczną poradę, nowe ścieżki informacji
- dowiedziałam się krok po kroku jak rozpocząć działalność gospodarczą
- uwierzyłam w siebie, w swoje zdolności, w swoją wartość jako człowieka i pracownika
- jestem przekonana, że obrałam jedynie słuszną drogę dot. założenia własnej działalności
- usystematyzowałem wiedzę i podniosłem gotowość do rozpoczęcia działalności
- uzyskałem dodatkowe informacje, które wyjaśniły moje wątpliwości w kwestii utworzenia własnej firmy.
- wiem co wiem. Wiem gdzie szukać potrzebnych informacji. Nabrałam pewności siebie.
- uświadomiłam sobie jaki posiadam potencjał umiejętności manualnych, wdzięczna jestem za skorzystanie z porad
- zwiększyłam swoją aktywność w poszukiwaniu pracy
- ogrom pracy jaki muszę dokonać w opanowaniu sztuki komputerowej jest bardzo potrzebny
- uświadomiłam sobie, że nie jestem jeszcze gotowa do założenia własnej działalności gospodarczej
- mam duże pojęcie o sprawach rynku zawodowego, pracy i mojej osoby
- uzyskałam odpowiedzi na wszystkie nurtujące mnie problemy i uzyskałam szczegółowe odpowiedzi
- zastanowiłem się nad dalszym prowadzeniem przedsięwzięć kulturalno-sportowych
- przybliżyłem się do możliwości stworzenia małej firmy lub aktywniejszego poszukiwania pracy
- zwiększyła się moja gotowość do podjęcia indywidualnej działalności gosp. gdyż omówione zostały zindywidualizowane aspekty praktyczne przyszłej planowanej działalności

- zwiększyłem swoją wiedzę na temat otwierania i prowadzenia własnego biznesu
- poznałam nowe metody odnalezienia się na rynku pracy i możliwości utworzenia własnej działalności, z czego skorzystam
- otrzymałam indywidualne wsparcie, które utwierdziło mnie w moim pomysle na biznes - działalność w spółdzielni socjalnej
- jestem lepiej przygotowany do otwarcia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej.
- nabrałam większej odwagi i posiadam więcej wiedzy dotyczącej sposobów poszukiwania pracy.
- poszerzyłam swoją wiedzę w zakresie przedsiębiorczości
- uzyskałam odpowiedzi na moje pytania, za wyjątkiem doradztwa prawnego
- poznałam lepiej swoje możliwości, jak również braki, które powinienem poprawić
- ugruntowałam swoją wiedzę oraz potwierdziłam swoje kompetencje, iż jestem przygotowany do prowadzenia własnej działalności gospodarczej
- podjęłam decyzję o kontynuowaniu pracy zawodowej założonej Spółdzielni Socjalnej
- uzyskałam większą wiedzę o poszukiwaniu pracy
- poszerzyłam swoje wiadomości na temat portali oferujących pracę poprzez zalogowanie się na danych portalach
- upewniłam się co do moich dotychczasowych doświadczeń, ale też poszerzyłam swój zakres wiedzy, co z pewnością zaprocentuje w przyszłości
- wiem jak i gdzie szukać ogłoszeń związanych z szukaniem pracy
- zmiana w nastawieniu do podejmowania działań, zwiększenie wiary w siebie
- doskonale przygotowałam swoje CV i list motywacyjny oraz zdobyłam wiedzę na temat programu do prowadzenia kadr
- mogłam zwiększyć zdolność do tworzenia wizji swojej przyszłości zawodowej
- zmobilizowałam się do bardziej skutecznego poszukiwania pracy.

4.5. Model prowadzenia szkoleń

W ramach testowania Modelu prowadzenia szkoleń przeprowadzono dwa typy szkoleń – szkolenia miękkie i twarde które składały się z poniższych 4 bloków tematycznych: Mapa celów i marzeń, Rozwój osobisty, Przedsiębiorczość i Umiejętności sprzedażowe. Szkolenia odbywały się w ramach 6 grup szkoleniowych z udziałem 10 osób w danej grupie.

Tabela 10 Ocena jakości szkoleń przez odbiorców testowania wg grup szkoleniowych (średnie oceny ogółem na skali od 1 do 5)

Blok tematyczny	Grupa I	Grupa II	Grupa III	Grupa IV	Grupa V	Grupa VI	Średnia ocena
Mapa celów i marzeń	4,76	4,61	4,43	4,61	4,32	4,76	4,6
Rozwój osobisty	4,88	4,74	4,39	4,74	4,62	4,91	4,71
Przedsiębiorczość	4,72	4,51	4,48	4,63	4,22	4,46	4,5
Umiejętności sprzedażowe	4,67	4,49	4,65	4,67	4,63	4,88	4,67
OGÓŁEM	4,76	4,59	4,49	4,66	4,45	4,75	

Szkolenia zostały ocenione bardzo pozytywnie zarówno w kontekście jakości jak i przydatności – korzyści jakie identyfikują odbiorcy.

Tabela 11 Ocena jakości szkoleń miękkich i twardych – średnie oceny

Lp.	Pytanie	Mapa celów i marzeń	Rozwój osobisty	Przedsiębiorczość	Umiejętności sprzedażowe
		liczba szkoleń 6	liczba szkoleń 6	liczba szkoleń 6	liczba szkoleń 6
		N=61	N=59	N=59	N=59
1	Czy jest Pan/Pani zadowolony/a z udziału w szkoleniu?	4,78	4,90	4,68	4,89
2	Czy dzięki szkoleniu zdobył/a Pan/Pani nową wiedzę i umiejętności?	4,65	4,80	4,57	4,83
3	Czy będzie Pan/Pani wykorzystywać tę wiedzę i umiejętności w praktyce?	4,48	4,59	4,41	4,59
4	Czy Pana/Pani zdaniem szkolenie było dobrze przygotowane od strony organizacyjnej? (<i>catering, sala, poinformowanie o celu szkolenia itp.</i>)	4,81	4,92	4,68	4,88
5	Czy materiały szkoleniowe są praktyczne i przydatne?	4,58	4,75	4,63	4,64
6	Czy materiały są czytelne i zrozumiałe?	4,54	4,74	4,58	4,67
7	Czy jest Pan/Pani zadowolony/a ze sposobu prowadzenia szkolenia przez trenera?	4,94	4,97	4,77	4,91
8	Czy czas przeznaczony na szkolenie był wystarczający?	4,76	3,99	3,48	3,82
9	Czy korzyści jakie uzyskał/a Pan/Pani z udziału w szkoleniu warte były czasu i wysiłku jakie trzeba było na to poświęcić?	4,71	4,77	4,60	4,75
średnie		4,69	4,71	4,49	4,66

Średnie oceny jakości szkoleń zarówno twardych jak i miękkich kształtują się powyżej oceny 4,5, co potwierdza dużą skuteczność procesu testowania usług szkoleniowych przewidzianych w Modelu. Odbiorcy są bardzo zadowoleni z udziału w szkoleniach. Szkolenia były bardzo dobrze przygotowane od strony organizacyjnej. Odbiorcy wysoko oceniają otrzymane materiały szkoleniowe pod kątem ich czytelności, zrozumiałości przekazywanej treści oraz praktyczności i przydatności. Uczestnicy w wywiadach potwierdzali, że wracają do materiałów, używają również nowopoznanego słownictwa z obszaru rozwoju osobistego. Odbiorcy są zadowoleni ze sposobu prowadzenia szkoleń przez trenerów. Potwierdzają nabycie nowej wiedzy i umiejętności, które to będą wykorzystywać w praktyce. Zgadzają się z opinią, iż udział w szkoleniach warty był wysiłku i czasu jaki trzeba było na to poświęcić. Bardzo dobrze wypada także ocena efektów szkoleń w opinii odbiorców (tabela 12).

Tabela 12 Ocena rzeczywistych efektów z udziału w szkoleniu przez odbiorców testowania wg grup szkoleniowych – średnie oceny na skali od 1 do 5

Blok tematyczny	Grupa I	Grupa II	Grupa III	Grupa IV	Grupa V	Grupa VI
Mapa celów i marzeń	4,48	4,26	3,96	4,00	4,10	4,41
Rozwój osobisty	4,50	4,48	4,32	4,52	4,38	4,66
Przedsiębiorczość	4,23	4,07	4,11	4,38	4,43	4,00
Umiejętności sprzedażowe	4,58	3,98	4,16	4,50	4,55	4,60

Najwyższe średnie oceny efektów osiągnęło szkolenie z rozwoju osobistego i umiejętności sprzedażowych.

Tabela 13 Ocena rzeczywistych efektów szkolenia kompetencji miękkich – Rozwój osobisty

Lp.	Dzięki udziałowi w szkoleniu...	Średnia ocen
1.	... rozwinąłem/am umiejętność radzenia sobie w zmieniających się sytuacjach zawodowych.	4,30
2.	... stałem/am się bardziej otwarty/a na możliwe zmiany zawodowe.	4,39
3.	... potrafię lepiej radzić sobie w warunkach stresu.	4,26
4.	... wiem skąd bierze się stres u osób zakładających i prowadzących firmę.	4,60
5.	... poznałem/am zasady skutecznego planowania.	4,42
6.	... umiem lepiej organizować swój czas, poznałem/am swoje "pożeracze czasu" i wiem jak sobie z nimi poradzić.	4,52
7.	... rozwinąłem/am moje umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej.	4,46
8.	... dowiedziałem/am się czym jest asertywność i czym charakteryzuje się osoba asertywna.	4,75
9.	... rozwinąłem/am umiejętność kreatywnego rozwiązywania problemów i realizacji zadań.	4,50
10.	... wzmocniłem/am zdolność organizowania własnych obowiązków.	4,57

Tabela 14 Ocena rzeczywistych efektów szkolenia kompetencji miękkich – Mapa celów i marzeń

Lp.	Dzięki udziałowi w szkoleniu...	Średnia ocen
1.	... nastąpił u mnie wzrost umiejętności wzbudzania w sobie motywacji do działania.	4,20
2.	... rozwinąłem/am moją umiejętność dążenia do realizacji celu.	4,06
3.	... jestem bardziej świadomy/a moich mocnych i słabych stron.	4,30
4.	... jestem bardziej świadomy/a wartości, którymi kieruję się w życiu.	4,27
5.	... jestem bardziej świadomy/a tego, co chcę robić w dalszym życiu zawodowym.	4,10
6.	... uświadomiłem/am sobie własne marzenia i aspiracje.	4,17
7.	... dowiedziałem/am się jak negatywne myślenie wpływa na nasze zachowanie.	4,60
8.	... nauczyłem/am się ustalania dla siebie nowych celów zawodowych.	4,12
9.	... nauczyłem/am się planowania (krok po kroku) sposobu realizacji celów zawodowych.	4,09
10.	... nauczyłem/am się jak szukać we własnych mocnych stronach potencjału (siły napędowej) dla prowadzenia działalności gospodarczej	4,13
		4,20

Wnioski:

- W przypadku obydwu modułów szkoleń miękkich (Mapa celów i marzeń oraz Rozwój osobisty) program okazał się spójny oraz bardzo bogaty. Uczestnicy nie wyróżnili żadnego z tematów poruszanych w ramach szkoleń miękkich, jako szczególnie ważnego (ważniejszego niż pozostałe i wymagającego dalszego pogłębienia).
- Szkolenia z kompetencji miękkich zawierają dużo ćwiczeń, nie są przeładowane treściami teoretycznymi, pozwalają na przeprowadzenie szkolenia w sposób bardzo praktyczny. Uczestnicy pozytywnie odnieśli się do ćwiczeń przeprowadzanych w ramach tych szkoleń. Materiały z ćwiczeniami dla uczestników rozdawane w trakcie zajęć odbierane były jako inspirujące i ciekawe.
- Uczestnicy wskazali, że szkolenia były istotną wartością w budowaniu poczucia własnej wartości i pewności siebie.
- Umiejscowienie szkoleń miękkich w modelu (przed szkoleniami twardymi) jest właściwe i pozwala na większą otwartość, która procentuje w efektywniejszym uczestnictwie i nauce w trakcie kolejnych, twardych szkoleń.
- Z wywiadów przeprowadzonych z odbiorcami, użytkownikami i realizatorami wynika, iż grupa docelowa odbiorców nie wymaga dłuższego czasu szkoleniowego na wzmacnianie ich kompetencji miękkich, dlatego też w Modelu szkoleń miękkich nie planuje się wydłużenia czasu trwania tych szkoleń.

Opinie odbiorców testowania o szkoleniach miękkich:

- ✓ Odbiorcy podkreślają, że to szkolenie było dla wielu z nich pierwszym zetknięciem z tematem .
- ✓ Uczestnicy wskazali, że szkolenia były istotną wartością w budowaniu poczucia własnej wartości i pewności siebie, pozwoliły na uporządkowanie własnych spraw i pomysłów (umożliwiły lepszy wgląd w siebie).
- ✓ Bardzo ważne i przydatne okazały się ćwiczenia umożliwiające otrzymanie informacji zwrotnych od pozostałych uczestników.
- ✓ Szkolenia dały uczestnikom możliwość sprawdzenia, jak ważna jest wymiana doświadczeń i wsparcie innych osób w podobnej sytuacji.
- ✓ Uczestnicy wskazali na chęć wykorzystania w trakcie szkoleń nagrań z kamery, co pozwoli na uzyskanie od trenera pełniejszej informacji zwrotnej i co za tym idzie zwiększenie efektu rozwojowego.
- ✓ Niektóre osoby wskazały, że informacji było za dużo i że warto byłoby to rozłożyć w czasie, aby była możliwość przyswojenia otrzymanej wiedzy.

✓

Również bardzo pozytywnie oceniane są przez odbiorców efekty szkoleń twardych – zarówno Umiejętności sprzedażowe (tabela 15), jak i Przedsiębiorczość (tabela 16).

Tabela 15 Ocena efektów Szkolenia kompetencji twardych - Umiejętności sprzedażowe

Lp.	Dzięki udziałowi w szkoleniu...	Średnia ocen
1	... wiem jak należy rozmawiać z potencjalnymi klientami.	4,44
2	... wiem jak należy prezentować korzyści oferowanych przez siebie produktów lub usług.	4,45
3	... poznałem/am lub wzmocniłem/am metody pozyskiwania klientów.	4,49
4	... wiem jak budować trwałe relacje biznesowe.	4,16
5	... poznałem/am zasady skutecznej sprzedaży.	4,41
6	... poznałem/am kluczowe techniki i metody negocjacji handlowych.	4,32
7	... poznałem/am lub rozwinąłem/am umiejętność profesjonalnej autoprezentacji.	4,52
8	... wiem jak wykorzystać internet w prowadzeniu własnego biznesu.	4,26
9	... poznałem/am praktyczne zasady dotyczące opracowania ofert oraz prezentacji handlowych.	4,50
10	... poznałem/am najważniejsze zasady etykiety w biznesie.	4,41
		4,40

Tabela 16 Ocena rzeczywistych efektów Szkolenia kompetencji twardych - Przedsiębiorczość

Lp.	Dzięki udziałowi w szkoleniu...	Średnia ocen
1.	... wiem, gdzie szukać potrzebnych informacji na temat zakładania i prowadzenia firmy.	4,62
2.	... wiem, jakie instytucje są kluczowe przy zakładaniu i prowadzeniu firmy.	4,69
3.	... wiem, jak poprawnie wypełnić najważniejsze dokumenty potrzebne do założenia firmy.	4,26
4.	... zdobyłem/am wiedzę z zakresu promowania produktów oraz usług.	4,26
5.	... wiem jak zbudować strategię marketingową swojej firmy.	4,14
6.	... wiem jak analizować otoczenie rynkowe (konkurencja, możliwi dostawcy itp.) mojej przyszłej firmy.	4,23
7.	... potrafię stworzyć biznesplan mojej firmy.	3,80
8.	... potrafię stworzyć bilans potencjalnych kosztów i korzyści podejmowanych działań biznesowych.	4,06
9.	... potrafię opracować plan finansowy działania mojej firmy.	4,08
10.	... wiem jak oceniać ryzyko podejmowania działań	4,03
11.	... wiem kiedy warto zaryzykować w biznesie, a kiedy lepiej zachować ostrożność.	4,08
		4,20

Opinie odbiorców o szkoleniach twardych:

- ✓ Szkolenia były motywujące, (postawa trenerów); Podkreślano, że trener umiejętnie pokazał zastosowanie kompetencji sprzedażowych zarówno w aspekcie prowadzenia własnego biznesu, jak i pracy na etacie.
- ✓ Wskazano, że było wiele przydatnych ćwiczeń praktycznych, w tym bardzo rozwojowe ćwiczenia z użyciem kamery. Szczególna wartość-informacja zwrotna.
- ✓ Kilka osób podało, że zabrakło im wskazania konkretnych pomysłów/zawężenia pomysłów na biznes. Przydatne byłoby również pokazanie konkretnych przykładów firm, którym się udało lub które poniosły porażkę.
- ✓ Wskazano również potrzebę rozwinięcia tematów związanych z zagadnieniami finansowymi (księgowość, podatki) oraz kwestiami związanymi z organizacją biznesu pod kątem wymagań SANEPIDU, a także uzupełnienie materiałów o aspekty prawne (np. opracowywanie umów). Treść szkoleń twardych powinna być rozwinięta o kwestie pozyskiwania zwrotnych i bezzwrotnych środków finansowych oraz zagadnienia związane z uruchamianiem spółdzielni socjalnych.
- ✓ Uczestnicy sugerują, aby więcej czasu poświęcić na opracowywanie biznesplanu;
- ✓ Wskazano, że przynajmniej o jeden dzień należałoby wydłużyć każde szkolenie, by odpowiedzieć na wszystkie potrzeby szkoleniowe uczestników.

Wnioski:

Program szkoleń twardych wymaga modyfikacji pod kątem ewentualnego rozszerzenia o dodatkowe zagadnienia tematyczne dotyczące finansowych instrumentów wsparcia działalności gospodarczej oraz zagadnień związanych z ekonomią społeczną i spółdzielniami socjalnymi.

Należałoby także zwiększyć czas szkoleniowo-doradczy na zagadnienia dotyczące opracowania biznes planów.

SZKOLENIA BRANŻOWE

Poza udziałem w szkoleniach miękkich i twardych i po skorzystaniu z doradztwa indywidualnego odbiorcy testowania – osoby, które chcą założyć działalność gospodarczą, a wymagają uzupełnienia umiejętności branżowych, będą mogły skorzystać z ostatniego elementu modelu - Pakietu Inwestycyjnego, dofinansowującego szkolenia branżowe. Realizacja szkoleń branżowych nie jest warunkiem koniecznym do prawidłowego funkcjonowania modelu. Zgodnie z założeniami testowanego Modelu zadaniem szkoleń branżowych jest uzupełnienie kwalifikacji zawodowych osób niepracujących 50+.

W trakcie testowania Modelu okazało się, iż zainteresowanie odbiorców szkoleniami branżowymi jest niższe niż zakładano. Dlatego też realizatorzy podjęli działania zachęcająco odbiorców do udziału w tej formie wsparcia. Wiązało się to z potrzebą wydłużenia okresu testowania, tak aby większa liczba osób mogła wziąć udział i zakończyć szkolenia branżowe. Dlatego też efekty tych szkoleń nie są przedmiotem analizy w ramach niniejszego raportu. Na koniec listopada 2013 roku szkolenia branżowe ukończyło 6 osób (5K, 1M) - kurs menager gastronomii z dekorowaniem potraw, kurs kwalifikowanej pierwszej pomocy (2 osoby), PRINCE 2 Foundation, Mediacje – szkolenie podstawowe, Kadry i płace w oparciu o programy Symfonia i Płatnik.

4.6 Ocena potencjału wdrożeniowego Produktu Finalnego

Testowany produkt finalny cechuje się wysokim potencjałem wdrożeniowym. Cały Model, jaki i jego 3 produkty pośrednie nie są zbyt skomplikowane do zastosowania przez doradców zawodowych w PUP oraz innych instytucjach rynku pracy. Model był testowany przez dwa podmioty – lidera projektu Fundację Gospodarczą, która bazowała na swoich pracownikach, pełniących funkcje doradców zawodowych oraz przez doradców zawodowych z PUP w Gdyni. Potwierdzali oni, iż testowany produkt finalny jest dobrze skonstruowany, nie ma problemów ze zrozumieniem jego założeń teoretycznych i sposobu wykorzystania w pracy z osobami niepracującymi 50+. Doradcy zawodowi testujący ten produkt podkreślali, że został on bardzo dobrze opracowany, zawierał szczegółowe wytyczne, zarówno od strony metodologicznej, jak i dydaktycznej.

Testowany Model prowadzenia szkoleń i doradztwa w oparciu o Aplikację Life Design 50+ jest możliwy do zastosowania w praktyce powiatowych urzędów pracy. Ewaluator nie zidentyfikował żadnych istotnych przeszkód administracyjnych czy organizacyjnych, które mogą utrudnić czy uniemożliwić wykorzystywanie testowanego produktu w praktyce funkcjonowania powiatowych urzędów pracy.

Jest to interesująca, innowacyjna, wykorzystująca aplikację internetową, wcześniej niestosowana w Publicznych Służbach Zatrudnienia, forma aktywizacji zawodowej osób niepracujących 50+, która to koncentruje się na wzmacnianiu motywacji, gotowości i zainteresowania założeniem własnej firmy przez te osoby. Dotychczas doradcy zawodowi pracujący w powiatowych urzędach pracy nie oferowali usług poradnictwa zawodowego, które opierałoby się na metodzie dostosowanej do potrzeb potencjalnych przedsiębiorców w wieku 50+. Produkt jest użytecznym narzędziem dla pracowników publicznych służb zatrudnienia.

Zdaniem Użytkowników jest to efektywna metoda wsparcia (nakłady nie są wygórowane, a efekty zadowalające). Nie wymaga on nadmiernych nakładów czasu, pracy ani zasobów finansowych, aby stosować poszczególne moduły, nie są one zbyt skomplikowane do zastosowania. Większość Użytkowników była zdania, że usługa poradnictwa zawodowego w oparciu o Moduł jest efektywną formą wsparcia w tym znaczeniu, że może ona być świadczona bez nadmiernych nakładów finansowych ze strony PUP. Ocena efektywności finansowej Modelu z szerokiej perspektywy kosztów zaniechania jest bardzo wysoka i Model ten powinien być zastosowany w praktyce przez publiczne i niepubliczne instytucje rynku pracy.

Wdrożenie Modelu do codziennej pracy pracowników PSZ, doradców zawodowych w PUP w regionie Pomorza, ale także w kraju wydaje się być realne, a Model można implementować jako całość lub tylko wybrane produkty pośrednie. Proponowane podejście wydaje się być atrakcyjną alternatywą wobec stosowanych dotąd metod prowadzenia doradztwa zawodowego w PUP w kontekście motywowania do uruchomienia własnej działalności gospodarczej osób niepracujących 50+.

Wstępna wersja produktu finalnego jest łatwo i powszechnie dostępna poprzez stronę internetową <http://www.dojrzałaprzedsiębiorczosc.pl/>. Strona WWW jest dedykowana zarówno osobom 50+ zainteresowanym założeniem własnej działalności, jak i doradcom zawodowym i trenerom, którzy wspierają osoby 50+. Strona przygotowana w sposób czytelny i przejrzysty. Odnalezienie poszukiwanych treści nie nastręcza żadnych trudności. Cenna jest również możliwość zapoznania się z bazą wiedzy, poradnikami i przykładowymi dokumentami oraz różnymi linkami dotyczącymi działalności gospodarczej.

Wyniki badań ilościowych działań upowszechniających w trakcie testowania potwierdzają, iż jest duże zainteresowanie Modelem, co potwierdza jego duże możliwości szerszego zastosowania w praktyce.

69%

Użytkowników fazy upowszechniania potwierdziło, iż instytucja, którą reprezentuje może być zainteresowana wdrożeniem Modelu do praktyki swojego działania.

97%

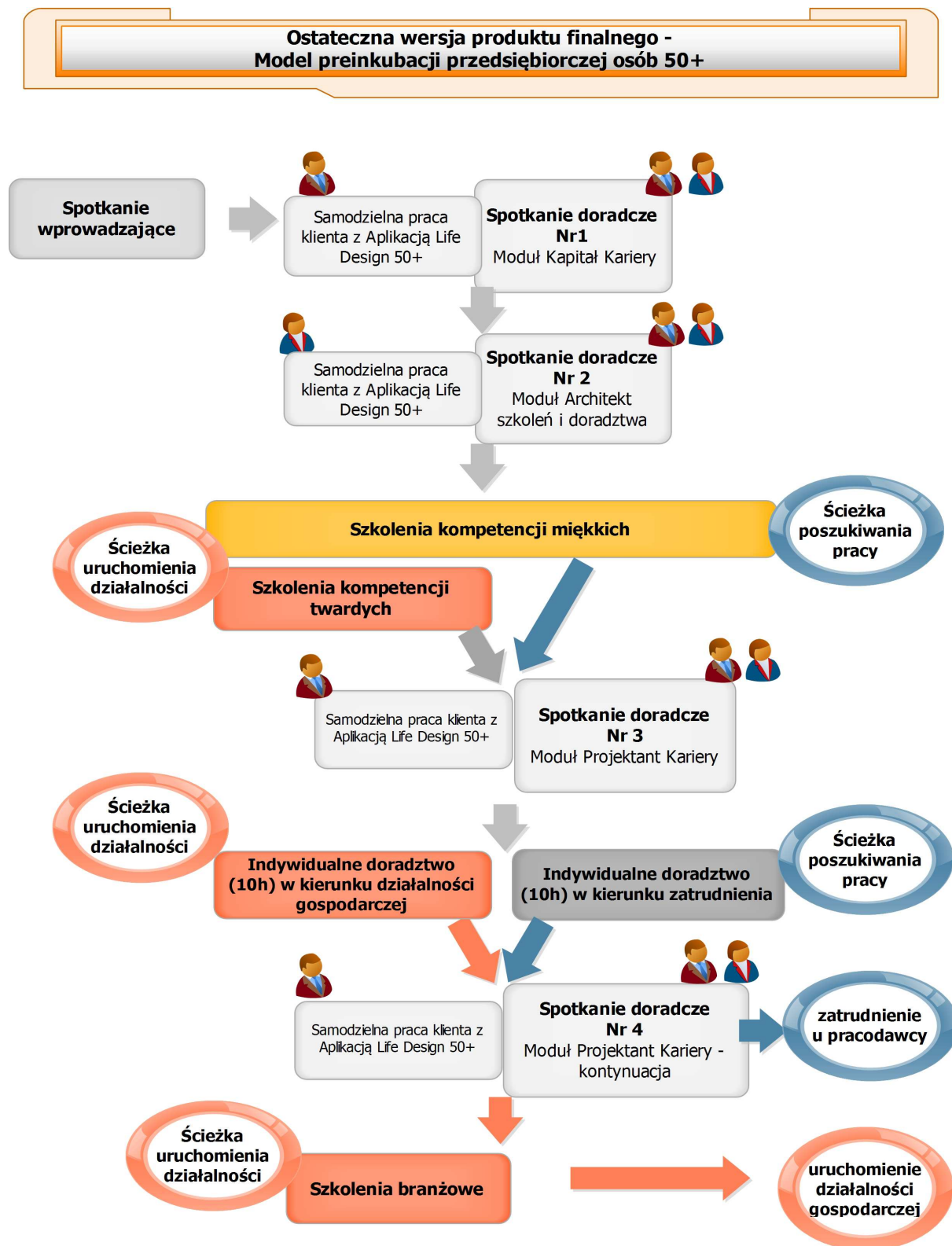
Użytkowników potwierdziło, że udział w panelu upowszechniającym wzbudził chęć szczegółowego zapoznania się z Modelem i wypróbowania go w swojej pracy.

Tabela 17 Mocne i słabe strony Modelu w ocenie odbiorców i użytkowników

Mocne strony Modelu	Słabe strony Modelu
- Model cechuje kompleksowość, systemowość, zebranie narzędzi w jednym miejscu, użyteczność dla doradców, dużo możliwości zastosowania, przystępność i wysoka jakość i czytelność aplikacji i jej elementów. - Prezentowany Model uważam za ciekawy, znajdują się w nim najważniejsze rzeczy, niezbędne do pracy z osobami 50+. Aplikacja dosyć obszerna dająca wsparcie jednej i drugiej stronie, co nie jest bez znaczenia. - Model jest świetnym narzędziem! Model zawiera szereg materiałów i podpowiedzi na stronie projektu. - Bardzo dobra idea, Model wydaje się być solidnym wsparciem dla osób 50+. - Podobny projekt/model mógłby zostać stworzony dla osób, które są na etapie kończenia studiów, osób w wieku 25.	- Narzędzie może być skuteczne w pracy z osobami radzącymi sobie z nowymi technologiami, z pewnymi predyspozycjami osobowościowymi (otwartość, ciekawość itp.), z doświadczeniem i wykształceniem zawodowym. - Może być problem z klientami, którzy nie potrafią obsługiwać komputera, mają ograniczony dostęp do Internetu i braki w umiejętności obsługi komputera. - Testowanie potwierdziło, że na początku jest potrzebne szkolenie z IT dla uczestników
Fajnie, że powstał model w ramach projektu, który pozwala osobom 50+ sprawdzić to czy mogłyby zostać przedsiębiorcami bez konieczności zakładania działalności gospodarczej przez te osoby. Model daje możliwość sprawdzenia się bez ponoszenia kosztów i konsekwencji.	Model zakłada zbyt małą liczbę godzin z doradcą zawodowym. Czas poświęcony na podjęcie decyzji dotyczącej założenia działalności gospodarczej może być niewystarczający w trakcie 3 spotkań z doradcą - to nie jest wystarczająco dużo czasu.
- Model bardzo przyjazny, aczkolwiek udział w modelu doradcy zawodowego jest bezcenny. - Model daje duże korzyści dla doradców zawodowych (materiały szkoleniowe, wiedza z przedsiębiorczości w jednym miejscu, innowacyjne narzędzia).	

Zebrany materiał badawczy w ramach ewaluacji produktu, konsultowany na bieżąco z ekspertami, użytkownikami i realizatorami pozwolił na wypracowanie modyfikacji do wstępnej wersji produktu finalnego. Ostateczny kształt Modelu prowadzenia doradztwa i szkoleń w oparciu o Aplikację Life Design 50+ prezentuje rysunek 11, który warto porównać z rysunkiem 6 obrazującym jego pierwotny układ.

Rysunek 11 Nowelizacja Modelu w wyniku rekomendacji pozyskanych w trakcie testowania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów projektowych

Spis rysunków, wykresów i tabel

Rysunek 1 Elementy Modelu	- 5 -
Rysunek 2. Standardy ewaluacji	- 13 -
Rysunek 3. Trzy poziomy triangulacji	- 14 -
Rysunek 4 Model prowadzenia doradztwa i szkoleń z wykorzystaniem aplikacji Life Design	- 15 -
Rysunek 5. Cele i kryteria ewaluacji zewnętrznej	- 17 -
Rysunek 6 Proces testowania Modelu doradztwa i szkoleń w oparciu o Aplikację Life Design 50+	- 22 -
Rysunek 7 Porównanie wyników samooceny pre i post – postawy w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej – Grupa A	- 27 -
Rysunek 8 Porównanie wyników samooceny pre i post - motywacja do podjęcia zatrudnienia – Grupa B	- 28 -
Rysunek 9 Porównanie wyników samooceny pre i post - kompetencje i analiza potrzeb rozwojowych – Grupa C	- 29 -
Rysunek 10 Porównanie wyników samooceny pre i post – – podejście do planowania działań zawodowych – Grupa D	- 30 -
Rysunek 11 Nowelizacja Modelu w wyniku rekomendacji pozyskanych w trakcie testowania	- 56 -
Wykres 1 Struktura odbiorców testowania – status na rynku pracy	- 24 -
Wykres 2 Wykształcenie odbiorców testowania	- 24 -
Wykres 3 Samoocena ze względu na płeć przed i po zakończeniu uczestnictwa - mężczyźni	- 30 -
Wykres 4 Samoocena ze względu na płeć przed i po zakończeniu uczestnictwa - kobiety	- 31 -
Wykres 5 Zmiany wśród uczestników projektu z uwzględnieniem kryterium płci	- 31 -
Wykres 6 Samoocena ze względu na poziom wykształcenia przed rozpoczęciem uczestnictwa	- 32 -
Wykres 7 Samoocena ze względu na poziom wykształcenia po zakończeniu udziału	- 32 -
Wykres 8 Zmiany wśród uczestników projektu z uwzględnieniem kryterium wykształcenia	- 32 -
Wykres 9 Różnice w samoocenie z uwzględnieniem kryterium charakteru bezrobocia	- 33 -
Wykres 10 W jakim stopniu spotkanie z przedsiębiorcami wpłynęło na zwiększenie Pani/Pana motywacji do podjęcia działalności gospodarczej?	- 34 -
Wykres 11 W jakim stopniu Spotkanie z przedsiębiorcami wpłynęło na zmniejszenie Pana/Pani obaw związanych z podjęciem działalności gospodarczej ?	- 34 -
Wykres 12 Obszary doradztwa indywidualnego	- 44 -
Tabela 1. Metody badania i próby badawcze	- 19 -
Tabela 2 Ocena przydatności Modelu dla Odbiorców testowania	- 35 -
Tabela 3 Korzyści z testowania w opinii odbiorców	- 35 -
Tabela 4 Ocena doradztwa zawodowego – 1 spotkanie	- 38 -
Tabela 5 Ocena doradztwa zawodowego 2 spotkanie	- 39 -
Tabela 6 Ocena doradztwa zawodowego na trzecim spotkaniu	- 40 -
Tabela 7 Ocena Aplikacji Life Design 50+ w kolejnych 3 spotkaniach doradczych	- 42 -
Tabela 8 Ocena doradztwa indywidualnego	- 45 -
Tabela 9. Mocne i słabe strony doradztwa indywidualnego	- 45 -
Tabela 10 Ocena jakości szkoleń przez odbiorców testowania wg grup szkoleniowych (średnie oceny ogółem na skali od 1 do 5)	- 48 -
Tabela 11 Ocena jakości szkoleń miękkich i twardych – średnie oceny	- 48 -
Tabela 12 Ocena rzeczywistych efektów z udziału w szkoleniu przez odbiorców testowania wg grup szkoleniowych – średnie oceny na skali od 1 do 5	- 49 -
Tabela 13 Ocena rzeczywistych efektów szkolenia kompetencji miękkich – Rozwój osobisty	- 49 -
Tabela 14 Ocena rzeczywistych efektów szkolenia kompetencji miękkich – Mapa celów i marzeń	- 50 -
Tabela 15 Ocena efektów Szkolenia kompetencji twardych - Umiejętności sprzedażowe	- 51 -
Tabela 16 Ocena rzeczywistych efektów Szkolenia kompetencji twardych - Przedsiębiorczość	- 52 -
Tabela 17 Mocne i słabe strony Modelu w ocenie odbiorców i użytkowników	- 55 -